ശ്രീരാമഗീതാഭാഷ

(വിവർത്തനം)

ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ

പ്രസിദ്ധീകരണം :

ശ്രീ വിദ്യാധിരാജാ പബ്ലിക്കേഷൻസ്
ഗീതാഞ്ജലി, പെരുമൺ, കൊല്ലം - 691601.

ശ്രീ വിദ്യാധിരാജാ പബ്ലിക്കേഷൻസ്

ഗ്രന്ഥാവലി നമ്പർ 11

ശ്രീരാമഗീതാഭാഷ

(വിവർത്തനം)

ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ

പ്രസിദ്ധീകരണം:

ശ്രീ വിദ്യാധിരാജാ പബ്ലിക്കേഷൻസ്
ശ്രീതാഞ്ജലി, പെരുമൺ, കൊല്ലം - 691601.

SRI VIDYADHIRAJA PUBLICATIONS
Grandhavali No. 11

Malayalam

SRI RAMA GEETHA BHASHA

Poetry
Translations
By:
Sri Neelakanta Theertha Pada Swamikal
First Published in September 1988
Printed at:
Rajendra Press, Anchalummood
Price: Rs. 7-00
Published by:
Sri Vidyadhiraja Publications
Geethanjali, Perumon, Quilo 691601

പ്രസാധകക്കുറിപ്പ്

ശ്രീ വിദ്യാധിരാജാ പബ്ലിക്കേഷൻെറ ഗ്രന്ഥാവലിയിൽ 11-ാമത്തെ ഗ്രന്ഥമായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെടുന്ന ശ്രീരാമ ഗീതാഭാഷ ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദ സ്വാമികളുടെ കൊല്ലവർഷം 1079-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വേദാന്തമാലിക എന്ന കൃതിയിലെ ശ്രീരാമ ഗീതാഭാഷ, ഹസ്താമലകം, ഹരികീർത്തനം, രാമഹൃദയം, ആത്മപഞ്ചകം എന്നീ 5 ലഘുകൃതികളുടെ സമാഹാരമാണ്. വേദാന്തമാലിക ഈ പബ്ലിക്കേഷൻ ഗ്രന്ഥാവലിയിൽ 7-ാമത്തേതായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ശ്രീ വിദ്യാധിരാജ ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ ദ്വിതീയ ശിഷ്യനും അദ്വൈതസിദ്ധാന്തപാരംഗതനും യോഗിവര്യനുമായിരുന്ന ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലുമായി ധാരാളം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിൽ അഗാധ പാണ്ഡിത്യം നേടിയ സ്വാമികൾക്ക് ഇംഗ്ലീഷ്, തമിഴ്, തെലുങ്ക്, ബംഗാളി, മറാട്ടി എന്നീ ഭാഷകളിലും നല്ല പരിജ്ഞാനം ഉണ്ടായിരുന്നു.

കൗമാരത്തിൽതന്നെ മൗസലം മണിപ്രവാളത്തിലാക്കുകയും 20-ാം വയസ്സിൽ സുന്ദോപസുന്ദം എന്ന ഭാഷാ നാടകം രചിക്കുകയും ചെയ്തത് സ്വാമികളുടെ പാണ്ഡിത്യത്തിന് നിദർശനമാണെന്നുപറയാം. സ്വാമികളുടെ സ്നവരത്നഹാരം, അദ്വൈതപാരിജാതം, യോഗരഹസ്യ കൗമുദി, യോഗാമൃത തരംഗിണി, സ്വാരാജ്യസർവ്വസ്വം, ആത്മാമൃതം, സങ്കല്പകല്പലതിക തുടങ്ങിയ സംസ്കൃത ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പണ്ഡിതൻമാരുടെ മുക്തകണ്ഠമായ പ്രശംസയ്ക്ക് പാത്രമായിട്ടുണ്ടു്. സ്വാമികളുടെ സംസ്കൃത ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വ്യാഖ്യാനിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ഞങ്ങൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രബന്ധങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് വിജ്ഞാനതരംഗിണി (2 ഭാഗങ്ങൾ) എന്ന ഗ്രന്ധവും മററു കൃതികളായ വേദാന്തമാലിക, ഹഠ യോഗപ്രദീപിക, വേദാന്ത മണിവിളക്കു് എന്നിയും ഇതിനകം ഞങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സ്വാമികളുടെ ഗ്രന്ധങ്ങൾ അദ്വൈത സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രാമാണിക ഗ്രന്ഥങ്ങളാണ്

മൂവാററുപുഴ മാറാടി ഗ്രാമത്തിൽ വാളാനിക്കാട് എന്ന പ്രസിദ്ധ നായർ തറവാട്ടിൽ കൊല്ലവർഷം 1047 ഇടവമാസം 13-ാംതീയതി രാവിലെ 8 മണിക്ക് തൃക്കേട്ടനക്ഷത്രത്തിലാണ് സ്വാമികൾ ഭൂജാതനായത്. ശ്രീ. നാരായണശർമ്മ, ശ്രീനിവാസാചാര്യർ മുതലായ പണ്ഡിതശ്രേഷ്ഠൻമാരിൽനിന്ന് കാവ്യ നാടകങ്ങളും ആര്യഗുരുസ്വാമി, കുംഭകോണം കൃഷ്ണശാസ്ത്രികൾ, കൊച്ചിയിലെ രാജഗുരുവായിരുന്ന ശഠകോപാചാര്യർ എന്നീ മഹാ പണ്ഡിതൻമാരിൽനിന്നു് ഷഡ്

ദർശനങ്ങളും മററു ശാസ്ത്രങ്ങളും അഭ്യസിച്ച്, ക്രമേണ അദ്ദേഹം ഒരു സർവ്വശാസ്ത്ര പണ്ഡിതനായിത്തീർന്നു. ശാസ്ത്രാഭ്യാസത്തിനുശേഷം ശ്രീ വിദ്യാധിരാജ ചട്ടമ്പിസ്വാമികളിൽനിന്നും സംന്യാസം സ്വീകരിച്ചു. കന്യാകുമാരിമുതൽ ഹരിദ്വാരംവരെ സഞ്ചരിച്ച് പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ദർശനം നടത്തുകയും, പ്രമുഖൻമാരായ പണ്ഡിത ശ്രേഷ്ഠൻമാരുടെ മൈത്രി സമ്പാദിക്കുകയുംചെയ്തു. ചെറുപ്പത്തിലേ കവിതാരചനയിൽ അസാധാരണമായ വാസനയുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ സ്വാമികളുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ മിക്കവാറും പദ്യത്തിലുള്ളവയാണു്. വേദാന്ത ശാസ്ത്രത്തിൽ അത്യഗാധമായ പാണ്ഡിത്യം നേടുകയും യോഗത്തിൽ ഉയർന്ന സാധന അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന സ്വാമികൾ കരുനാഗപ്പള്ളി പുന്നക്കുളം താഴത്തോട്ടത്തു മഠത്തിൽവച്ച് കൊല്ലവർഷം 1096 കർക്കടകം 23-ാം തീയതി രാവിലെ 8 മണിക്ക് മഹാസമാധി പ്രാപിച്ചു.

ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന ശ്രീരാമഗീത, ഹസ്താമലകം, രാമഹൃദയം, ആത്മപഞ്ചകം എന്നീ കൃതികൾ വിവർത്തനവും, ഹരികീർത്തനം ഒരു സ്വതന്ത്ര കൃതിയുമാണു്. ഇവയെല്ലാം തന്നെ വേദാന്തശാസ്ത്രങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനതത്വങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നവയാണ്. ശാസ്ത്ര തത്വങ്ങൾ ശ്ലോകത്തിൽ തർജിമ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സ്വാമികളുടെ പാടവം അന്യാദൃശമാണെന്നുപറയാം. ശാസ്ത്രതത്വപ്രതിപാദകമായതിനാൽ സാധാരണക്കാർക്കു് ഈ കൃതി മനസ്സിലാക്കുവാൻ കുറച്ചു പ്രയാസം നേരിട്ടേക്കുമെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് സാമാന്യമായ ഒരു അർത്ഥവിവരണംകൂടി ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൻെറ ഒടുവിൽ ചേർ

ത്തിട്ടുണ്ട്. പണ്ഡിതനും കവിയുമായ ശ്രീ. കടവൂർ ജി. വേലുനായരാണ് ഈ അർത്ഥ വിവരണം തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളതു്. അദ്ദേഹത്തിന് ഈ പബ്ലിക്കേഷന്റെ കൃതജ്ഞത രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുന്നു.

ഈ ഗ്രന്ഥം ഭംഗിയായി കൃത്യസമയത്തുതന്നെ അച്ചടിച്ചുതന്ന അഞ്ചാലുംമൂട് രാജേന്ദ്രാപ്രസ്സ് ഉടമയോട് ഞങ്ങൾക്കുള്ള നന്ദി പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ക്ഷേമാശംസയോടെ,

ഗീതാഞ്ജലി,
പെരുമൺ,
30-9-1988.

കെ. ആർ. സി. പിള്ള,
ശ്രീ വിദ്യാധിരാജ പബ്ലിക്കേഷൻസ്

ശ്രീ വിദ്യാധിരാജാ പബ്ലിക്കേഷൻസ്

ഉപദേശക സമിതി

1. ഡാക്ടർ ശൂരനാട്ടു കുഞ്ഞൻപിള്ള
2. ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പ്
3. പ്രൊഫസർ പി. ആർ. നായർ
4. ശ്രീ. ഓച്ചിറ എൻ. എസ്. പണിക്കർ

ശ്രീ വിദ്യാധിരാജാ പബ്ലിക്കേഷൻസ്
പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

1) മനോനാശം അഥവാ ശുദ്ധാദ്വൈതഭാവന
—ശ്രീ വിദ്യാധിരാജ ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ

2) വിജ്ഞാനതരംഗിണി 1-ാംഭാഗം
—ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദ സ്വാമികൾ

3) വിജ്ഞാനതരംഗിണി 2-ാംഭാഗം
—ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദ സ്വാമികൾ

4) ഭജഗോവിന്ദം - വ്യാഖ്യാനം
—കെ. ആർ. സി. പിള്ള

5) ലഘുവാസുദേവമനനം 1-ാംഭാഗം

6) ലഘുവാസുദേവമനനം 2-ാംഭാഗം
—വിവർത്തനം: ശ്രീ. കടവൂർ ജി. വേലുനായർ

7) വേദാന്തമാലിക
—ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദ സ്വാമികൾ

8) ഹഠയോഗപ്രദീപിക
—ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദ സ്വാമികൾ

9) വേദാന്തമണിവിളക്ക്
—ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദ സ്വാമികൾ

10) ഗീതാഞ്ജലി (ശ്രീകൃഷ്ണ സ്തോത്രം)
—ശ്രീ. കെ. ആർ. സി. പിള്ള

11) ശ്രീരാമഗീതാ ഭാഷ
-ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ

12) ബ്രഹ്മാജ്ഞലി 2-ാംഖണ്ഡം
-ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ

13) സൗന്ദര്യലഹരി (വിവർത്തനം)
-ശ്രീ. കടവൂർ ജി. വേലുനായർ

14) ശ്രീ രാജരാജേശ്വരീ സ്തോത്രം
-ശ്രീ. പട്ടത്താനം കെ. ദാമോദരൻപിള്ള

ശ്രീരാമഗീതാഭാഷാ

ഹരിഃ

ശ്രീദേവിലാളിതപദാംബുജനായ രാമം
സോദര്യനങ്ങൊരുദിനം വിജനത്തിൽവാഴ്ത്തി
മോദാലടഞ്ഞ പരിശുദ്ധ മനസ്സൊടേതാൻ
ചോദിച്ചതിന്നരുളി രാമനുദാരമർത്ഥം 1

വർണ്ണാശ്രമത്തിനുസമം സ്വമുരച്ചകർമ്മം
മുന്നംകഴിച്ചുമനതാർ പരിശുദ്ധമാക്കി
തന്നാലുസാധനമുദിക്കയൊഴിച്ചുസർവ്വ-
മന്നാശ്രയിക്കഗുരുവേനിജമോക്ഷണാർത്ഥം. 2

ഉണ്ടായ്‌വരും ക്രിയയിനാൽ പലദേഹലാഭം
രണ്ടാംപ്രിയാപ്രിയ മുദിക്കുമതിന്നുശേഷം
രാഗിക്കധർമ്മമഥ ധർമ്മമതിന്നു ദേഹം
വേഗം പ്രവൃത്തി പുനരിങ്ങിനെ ചക്രതുല്യം. 3

ഓർത്തീടിലിന്നിതിനു കാരണമാമവിദ്യാ-
തത്ത്യാഗമിങ്ങുവിഹിതം വിധിയിങ്കൽ മുമ്പായ്
വിദ്യൈവ യോഗ്യയിതിനാശുവിനാശമേകാൻ
സദ്യോവിരോധവഴിയല്ലിരുളാണ്ടകർമ്മം. 4

---

1. രാമം = രാമനെ 2. സ്വം = തന്റെ

നാലുസാധനം = സാധനചതുഷ്ടയം

3. രണ്ട് = ദ്വന്ദ്വം അവിരോധം = വിരോധമില്ലായ്മ

അജ്ഞാനഹാനിയതുപോൽ നഹിരാഗനാശം
വിജ്ഞാനമെന്നിയതു ദോഷസമൃദ്ധമല്ലൊ
സംസാരവാരണവുമില്ലതുകൊണ്ടുവിദ്വാ-
നംസേ വിചാരഭരമേററിയിരുന്നിടേണം. 5

അല്പീവിധം ശ്രുതിയിനാലുപദിഷ്ടമാണി-
ങ്ങെല്ലാവിധക്രിയകളും ഭുവിവിദ്യപോലെ
മുക്തിക്കു സാധനമതായ് മനുജർക്കുകാര്യ-
മുക്തം ഹിവിദ്യയതു തൻ തുണയായിടും മേൽ 6

കർമ്മം ത്യജിക്കലിലഹോ ശ്രുതിയോതി ദോഷ-
മമ്മോചനാർത്ഥിയവനാലിതു കാര്യമാം തത്
നൈവം സ്വതന്ത്രയിതു നിശ്ചലകാര്യകർത്രീ
സേവിക്കയില്ല പരമിങ്ങുതുണയ്ക്കു വിദ്യാ. 7

അല്ലേവമദ്ധ്വരമതെങ്ങിനെ സത്വകാര്യ-
മെല്ലാസ്സഹായ കരണത്തെയുമാശ്രയിപ്പൂ
"കില്ലില്ല"വിദ്യയതുപോൽ വിഹിതങ്ങളാകും
ചൊല്ലുള്ള കർമ്മമതുചേർന്നു വിമുക്തിഹേതു. 8

എന്നോതിടുന്നു ചിലരിങ്ങിനെ പൂർവ്വപക്ഷ-
മെന്നാലബദ്ധമതുദൃഷ്ടവിരുദ്ധമാകെ
ദേഹാഭിമാനമതുകൊണ്ടുതടിച്ചുകർമ്മം
മോഹോത്ഥമായൊരഹമെന്നതിനാൽ പ്രസിദ്ധം 9

---

5. വാരണം = നിവൃത്തി   അംസേ = ചുമലിൽ
വിചാരഭരം = വിചാരമാകുന്ന ചുമട്
6. അല്പീവിധം എന്നുതുടങ്ങി ആക്ഷേപം
7. നൈവം എന്നുതുടങ്ങിയ ഉത്തരാർദ്ധം സിദ്ധാന്തം.

ശുദ്ധാദ്വയൻെറയറിവിങ്കലൊരാശയുററ
ബുദ്ധിക്കെഴും ചരമയായൊരുവൃത്തിവിദ്യാ
സിദ്ധിച്ചിടും ക്രിയകരം കാരകമാദിയാലി-
ങ്ങദ്ധാകെടുക്കുമിവയൊക്കെയുമാശുവിദ്യാ. 10

കാര്യങ്ങളൊക്കെയതുകൊണ്ടകലെക്കളഞ്ഞീ-
ടാരാഞ്ഞു തത്സ്മരണയിങ്കലമർന്ന ധീരൻ
സൂരൻ കഴിക്കരുതു ചേർത്തിവരണ്ടുമൊപ്പം
പാരം പ്രകാശമിരുളെന്നിവപോൽ വിരോധാൽ 11

ദേഹോഹമെന്നമതിയെത്രവരെക്കുമോഹാൽ
ദേഹിക്കതോളമിഹതൻ വിധി കിങ്കരത്വം
തള്ളീട്ടു സർവ്വമിതുമല്ലിതുമല്ലയെന്ന-
ങ്ങുള്ളത്തറിഞ്ഞു പരവസ്തുവൊഴിക്ക കർമ്മം 12

ജീവേശഭേദമരിയുന്ന വിശുദ്ധ ബോധ-
മേവം മനസ്സിലെതുകാലമുദിച്ചിടുന്നു
തൻ സംസൃതിപ്പ്രദയതാകിയമായയപ്പോ-
ളുന്മൂലയാമഖിലകാരകമോടുകൂടെ. 13

വേദ പ്രമാണമതിനാൽ ഹതയാമവിദ്യാ
നോദിക്കിലും വരികയില്ലിഹ കാര്യകർത്രീ
ജ്ഞാനത്തിനാൽ വിമലനുള്ളൊരു കേവലത്വാത്
നൂനം ഭവിക്കലിതിനില്ലഥ മേലിലെന്നും. 14

---

8. അല്ലേവമെന്നതും ആക്ഷേപം
10. ചരമാ = അന്ത്യത്തിലുള്ളത്
11. സൂരൻ = വിദ്വാൻ
12. മതി = മനസ്സ് കിങ്കരത്വം = ദാസ്യം
13 അരിയുന്ന = ഖണ്ഡിച്ചില്ലാതാക്കുന്നു എന്ന് സാരം
14. നോദിക്കിലും = പ്രേരിക്കിലും (ഉന്തുകിലും)
കർത്രീ = ചെയ്യുന്ന

കർത്താവുതാനിതിമതം കഥമുത്ഭവിക്കു-
മോർത്താൽ സകാര്യജനിയോമൃതയെങ്കിലില്ലാ
മുക്കൌസ്വതന്ത്രയിതു സേവിതയായവിദ്യാ
ഭാത്യേകതന്നെ പുനരൊന്നുമപേക്ഷിയാതെ 15

കർമ്മം ത്യജിക്കയെമൃതോപമമെന്നുതന്നെ
നിർമ്മായമായ്ശ്രുതിപഠിപ്പിതുതൈത്തിരീയാ
കർമ്മം വിമുക്തികരമല്ലതു വേദനം താ-
നിമ്മെയ്യിതെന്നരുളി വാജസനേയശാഖാ 16

വിദ്യയ്ക്കുതുല്യമിതിദർശിതമായി യാഗ-
മദ്യാപി സാമ്യമിവിടത്തിലുരച്ചതില്ലാ
യജ്ഞം ബഹൂപകരണങ്ങളിനാലെ സിദ്ധ-
മീജ്ഞാനമേറെ വിപരീതമിതിൻ ഫലത്താൽ 17

ഞാനെന്നനാത്മമതിയജ്ഞനു പാപമൊത്ത
ദീനത്വ ഹേതുവിതു വിജ്ഞനു തെല്ലുമില്ല
കർമ്മം വിധാനമൊടുകാർമ്മണനെങ്കിലും മേൽ
നിർമ്മൂലമാക്കിവിടുവാൻ ബുധനാലെ യോഗ്യം 18

ബദ്ധാദരത്തൊടുഗുരൂന്റെയനുഗ്രഹത്താൽ
സിദ്ധിച്ച തത്ത്വമസിവാക്യബലേനതന്നെ
ബുദ്ധാസ്വജീവപരർ തങ്ങടെയേകഭാവം
ശുദ്ധാന്തരൻ സ്ഥിരനതാം കനകാചലംപോൽ 19

---

15. മുക്തൗ = മുക്തിയിൽ

18. കാർമ്മണൻ = കർമ്മത്തിൽ കുശലൻ

19. ഏകഭാവം = ഐക്യം
കനകാചലം = മഹാമേരു

20. അമേയജീവർ = ബ്രഹ്മജീവന്മാർ

വാക്യാർത്ഥമെന്നതുമുറയ്ക്കുണരും വിധീങ്ക-
ലാർക്കും പദാർത്ഥമറികെന്നതുമൂലമാദ്യം
തത്ത്വം പദങ്ങളുടെയർത്ഥമതീശജീവ-
രെത്തും ക്രമാലസിപദേനസുസിദ്ധമൈക്യം 20

പ്രത്യക്ഷനിങ്ങൊരുവനോർക്ക'പരോക്ഷ'നന്യ-
നിത്യാദിയാകിയ വിരോധമകററിയൊക്കെ
ചിത്ത്വം വിശുദ്ധമിവർലക്ഷണകൊണ്ടുതന്നെ-
സ്സത്തായുറച്ചുപധിയററവനേകനാമേ. 21

ഏകാത്മഭാവമതിനാൽ ജഹതീ ന യോഗ്യ-
യാകില്ലിവണ്ണമജഹന്നഹിലക്ഷണാ ച
അബ്ഭാഗലക്ഷണയിതാണവനെന്നതിൽ പോ-
ലുരംഭള്ളുനീക്കുമൊരുതത്ത്വമസീങ്കലൊക്കും. 22

ആദ്യന്തമുള്ളവലുതായ ശരീരമോർക്കി-
ലാദ്യന്നുപാധിയിതു മുൻക്രിയയാൽ ജനിച്ചു
പഞ്ചീകരിച്ച വിയദാദിയിനാലെ തീർത്ത
നെഞ്ചൊത്തൊരുൺപുരയതാം സുഖമാദിയിൻെറ 23

കാണിന്ദ്രിയങ്ങൾ ദശകത്തൊടുബുദ്ധിപിന്നെ
പ്രാണാദിയും മനവുമൊത്തതു സൂക്ഷ്മദേഹം
പഞ്ചീകൃതാലപരഭൂതസമുത്ഥമേതത്
മിഞ്ചുന്നു ഭോക്തൃരനുസാധനമായ്സുഖാദൌ 24

ഇന്നോണമെന്ന വചനത്തിനനർഹയായി
തന്നാദിയററൊരിരുൾ കാരണദേഹമാണ്
ഭിന്നിച്ചുപാധിയതിനാൽ പൃഥഗായിനില്ക്കും
തന്നേക്രമേണഹൃദിനിശ്ചലമായ് ധരിക്ക. 25

---

22. ഭാഗലക്ഷണാ = ഭാഗത്യാഗലക്ഷണാ
24. അനുസാധനം = ഉപകരണം
സുഖാദൌ = സുഖാദിയിൽ
25 അനർഹാ = അയോഗ്യാ
ഇരുൾ = തമസ്സ്

പുഷ്പാദിയാൽ സ്ഫടികമാനിറമായിടും പോ-
ലപ്പഞ്ച കോശമതിലങ്ങിനെയാകുമാത്മാ
മുപ്പാടുകോശമിവിടത്തു വിവേചിതം ചേ-
ലപ്പോഴസംഗനിവനേകനജൻ ധരിച്ചോൻ. 26

വൃത്തിത്രയങ്ങളിവിടത്തിൽ നിനയ്ക്കിൽ ബുദ്ധി-
ക്കെത്തും ഗുണത്രയ ശരീരിയവന്നിതെല്ലാം
സ്വപ്നാദിയായവ പരാത്മനി കേവലങ്ക-
ലന്യോന്യമായ് വ്യഭിചരിക്കലിനാലെ പൊയ്യേ 27

ദേഹേന്ദ്രിയ പ്രാണമനസ്സുചിത്തിൻ.
ഗാഹാൽ സദാജ്ഞാനസമുത്ഥമാകും,
ഗുണാഹിവൃത്തി, ബുദ്ധിക്കെഴുന്നജ്ഞ
ചുററുന്നുയാവൽ ഭവജന്യതോളം 28

നേതിപ്രമാണമതിനാലഖിലം കളഞ്ഞോൻ
ചേതസ്സിനാൽ ചിദമൃതം നിറയുണ്ടവൻതാൻ
തള്ളീഗൃഹീതരസജാലജഗത്തുതന്നെ
വെള്ളംകുടിച്ചുമരുനീരിനുപേക്ഷപോലെ. 29

പൂത്തൻ സമസ്തഗനൊരിക്കലെഴുന്നു വർദ്ധി-
ച്ചത്തൽ പ്പെടാക്ഷയമതോടുമടുത്തിടാത
നിത്യം സ്വയം പ്രഭനഹോ സുഖരൂപനേക-
നസ്തം ഗമിച്ച സകലാതിശയൻ പരാത്മാ 30

ജ്ഞാനം തടിച്ച സുഖരൂപനിലവിധകൽ
മാനിക്കയെങ്ങിനെഭവം ബഹുദുഃഖപൂർണ്ണം
അധ്യാസമെന്നവഴി ചേരുമതങ്ങുമോഹാത്
പ്രധ്വസ്തമാകുമറിവാലിതു തദ്വിരോധാത്. 31

---

26. വിവേചിതം = വേർതിരിക്കപ്പെട്ടത്
ധരിച്ചോൻ = (വിത്തൻ) ധരിക്കപ്പെട്ടവൻ
28. ഗാഹത് = പ്രവേശാൽ (ചേർപ്പാൽ)
31. പ്രധ്വസ്തം = നഷ്ടം

ബുദ്ധിഭ്രമാലെയൊരു വസ്തുവിലന്യബുദ്ധി-
യധ്യാസമെന്നുപറയുന്നറിയും ജനങ്ങൾ
സർപ്പത്വമററ ചരടിൽ ഫണിയെന്നതോന്ന-
ലെപ്പോൽ പരേശ്വരനിലങ്ങിനെയീ പ്രപഞ്ചം. 32

മായാഭ്രമാദികളകന്നൊരു ചിത്സ്വരൂപ-
നായുള്ളവങ്കലഹമെന്നതുമുന്നുദിച്ചു
അധ്യസ്തമാണിതൊരു കാരണ കാരണങ്ക-
ലദ്ധർമ്മമാദിയകലും ബൃഹദർത്ഥരൂപേ. 33

സംസാര വേർകൾ പരനിൻസുഖമിച്ഛയാദി-
യായോന്നു ചേർന്നമതിയിൽ പരിണാമമെല്ലാം
ഈ യുള്ളവർക്കു പരനെന്തുവശാത്സുഖാത്മാ-
വായിട്ടുറക്കമതിലാം മനമററമൂലം. 34

ചൊല്ലാം പരൻെറ നിഴലേതതു ജീവനാദി-
യില്ലാത്തവിദ്യയുടെ കാര്യമതാം മനസ്സിൽ
ബിംബിച്ചവൻ ഹൃദയസാക്ഷിയതായിവേറെ
സംബദ്ധനായ്മതിയിനാൽപരനാണുനിൽപ്പോൻ. 35

സംഗാത്ചിതീടെ നിഴൽ സാക്ഷിമനസ്സുവററിൽ
മങ്ങാതെയഗ്നി പിടിപെട്ടൊരിരുമ്പുപോലെ
ആത്മാവുബുദ്ധികൾ ജഡാജഡഭാനമെന്ന-
തുദ്ഭൂതമാമിവകൾ തങ്ങളിലുള്ളസാമ്യാത് 36

വേദാന്തവാക്യമതിനാൽ ഗുരുവിങ്കൽനിന്നു
വിദ്യാനുഭൂതിയുളവായവനാത്മരൂപം
താനായറിഞ്ഞുപധിയററതു ചിത്തതാരിൽ
വാനൊത്തതൻ വിഷയമാം ജഡമൊട്ടൊഴിക്ക. 37

---

33. ബൃഹദർത്ഥരൂപേ = ബ്രഹ്മത്തിൽ.

36 ജഡാജഡഭാവം = ജഡചൈതന്യഭേദത്തോന്നൽ.

ഏകൻ വിശുദ്ധനതിയായ് ജനിയററവൻ ഞാ-
നാകുന്നു ശോഭവടിവുററ സദാ പ്രഭാതൻ
പൂർണ്ണൻവിശുദ്ധനറിവിൻ കുടികർമ്മമററോൻ
കർണ്ണാന്തമെത്തിയസുഖാം ബുധിയാമദുഃഖി. 38

വേദംപാടും വിജ്ഞരാൽ ചിന്തിതൻഞാൻ
വേദിച്ചീടാനിന്ദ്രിയജ്ഞാന ദൂരൻ
എന്നുംമുക്തൻ ചിന്ത്യമല്ലാത്തശക്തി-
ക്കൊന്നാം സ്ഥാനം തീരമററുള്ളഭൂമാ. 39

കുടിച്ചീടുന്നൌഷധം രോഗമെല്ലാം
കെടുക്കുംപോൽ സാധനത്തോടവിദ്യാം
വിടാച്ചിത്തം കൊണ്ടുപാരം നിനയ്പോ-
നടഞ്ഞീടും ഭാവനാ കൊന്നിടുന്നു. 40

ഇന്ദ്രിയങ്ങളഖിലം മനമോടെ
വെന്നിരുന്നോരിട മഛരമനസ്സായ്
തന്നിൽനിന്നൊരറിവാം മിഴിതന്നാ-
ലൊന്നു കാണപരസാധനഹീനൻ 41

പരത്തിൻ മറപ്പാംയദീവിശ്വമൊക്കെ
പരാത്മാവതാം കാരണേലീനമാക്കി
നിറഞ്ഞോൻ സദാനന്ദ പൂർണ്ണൻ വസിക്കു-
ന്നറിഞ്ഞീടുകില്ലാന്തരം ബാഹ്യമൊന്നും 42

ജഗത്സ്ഥാവരം ജംഗമം ചേർന്നതോമെ-
ന്നുറച്ചീടുസർവ്വം സമാധിക്കുമുമ്പായ്
ഉരയ്പോന്നുതാരം പരന്തന്നെ വാച്യം
പരംതോന്നലജ്ഞാന മൂലം ന ബോധാത്. 43

---

37. ഉപധി = ഉപാധി.

43. താരം = പ്രണവ

അകാരമായ നാമമുള്ളവൻ പുമാൻഹിവിശ്വനാ-
മുകാരനാമകൻ തഥാ വരുന്നു തൈജസൻ ക്രമാത്
മകാരസംജ്ഞനന്ത്യനീവിധം സമാധിമൂലമാ
യകക്കഴമ്പിലാക്കുവോരിതില്ലതത്വമായറി. 44

നാനാരൂപൻ വിശ്വപുമാനെ അകാരത്തെ
ഊനം കൂടാതുമ്മദ്ധ്യമത്തിൽ ഗതമാക്ക്
രണ്ടാമംശം തൈജസമങ്ങുമകാരത്തിൽ
കൊണ്ടച്ചേർത്തിട്ടന്തിമഭാഗം പ്രണവത്തിൻ. 45

കാരണനാമപ്രാജ്ഞൻ തന്നെ പരചിത്തിൽ
ചേരുംവണ്ണം ചെയ്തു വിമുക്തൻ പരനേകൻ
ബ്രഹ്മം താനാണായതുശുദ്ധൻ മറവറ്റോൻ
ജിഹ്മൻ ഭാവം തെറ്റിയൊരറിവാം കണ്ണൻഞാൻ 46

പരമാത്മവിചാരണയിങ്ങിനെ വാ-
ച്ചുരുവൊക്കെ മറന്നഥതൻ സുഖഭാക്
പരിമുക്തന കമ്പിത സിന്ധുസമം
സ്ഥിരനാം സുഖചിത് പ്രഭനായ് സതതം. 47

സമതയിങ്ങനെ ചെയ്തൊരു യോഗിയാം
ശമിതശത്രു ‘‘വെവൻ വിഷയാദിയും
മുഷിത’’ മഗ്ഗുണഷൾക്കമെടങ്ങിയോൻ
വിഷയമാം മിഴികൾക്കറി ഞാനെടൊ. 48

---

45. അന്തിമഭാഗം = അവസാനാംശം

ഏവം നിന്നീടെന്നു മാത്മാവിനെത്താൻ
ഭാവിച്ചോട്ടിബ്ബന്ധമെല്ലാം തകർത്തു
പ്രാരാബ്ധത്തേ മാനമററുണ്ണുവോൻ മേൽ
ചേരും സാക്ഷാദ് വ്യാപിയാകുന്നൊരെങ്കൽ 49

ആദ്യന്തമദ്ധ്യങ്ങളിലുദ്ഭവത്തെ
വിദ്വാൻഭയം ശോകമിവേടെ മൂലം
വേദോക്തമാം ചോദനയൊക്കെവിട്ടു
വേദിക്കയാത്മാവെയശേഷ സംസ്ഥം. 50

വാർപ്പൊൻ ഭേദം വിട്ടിതാത്മാവുതങ്കൽ
തപ്പില്ലാത്മാവാകുമെന്നോടഭിന്നൻ
അപ്പിൻപൂരേ നീർപയഃപാലിലൊന്നാ-
മപ്പോൽ വ്യോമം വാനിൽ വായൂങ്കൽ വായു. 51

ലോകസംസ്ഥിതനാം മുനിയെന്നാ-
ലാകെയോർത്തറിജഗൻമൃഷയെന്ന്
ശാബ്ദയുക്തിവചനാൽ ഹതിമൂലം
ദിഗ്ഭ്രമംശശിവിഭേദമിവേപ്പോൽ. 52

എക്കാലാന്തം സർവ്വമൊർപ്പീല ഞാനാ-
യക്കാലാന്തം സേവയിൽ പററുകെൻെറ
എവൻ ശ്രദ്ധാവാൻ പരംഭക്തിയൊത്തോ-
നാവും ദൃശ്യൻ തന്മനസ്സാൽ സദാഞാൻ. 53

---

50. വിദ്വാൻ = അറിയുന്നവൻ. ചോദന = വിധി

എന്നാൽ ചൊല്ലപ്പെട്ടതേ വേദസാരം
നന്നായിഷ്ട! പാർത്തിതേവം നിനക്ക്
ധീമാനേവൻ ചിന്തചെയ്യുന്നതിത്ഥം
കാമം മുക്തൻ പാതകത്തീന്നവൻതാൻ. 54

തോന്നുന്നെന്നാൽ മിഥ്യയാണീജ്ജഗത്തെ-
ന്നെന്നെ ചിന്തിച്ചാപ്തമാം ശുദ്ധചിത്തൻ
തമ്പീ! സർവ്വം വിട്ടകന്നാമയൻനീ-
യിമ്പം തിങ്ങും സൌഖ്യവാനായ്ഭവിക്ക. 55

ഗുണമതിൽനിന്നു മേലഗുണനാകിയൊരെന്നെയെവൻ
സഗുണനെയെങ്കിലും പരിചരിപ്പുമനസ്സുവശാത്
നിജപദധൂളികൊണ്ടപിച സോയമുരച്ചുസമം
ബഹുശുചിയാക്കിടും ത്രിഭുവനം രവിയെന്നപടി 56

എന്നാൽഗ ൝തം ശ്രുതിശിഖയിനാൽ
വേദ്യനാം പാദനാലെ-
യൊന്നാംജ്ഞാനം പരമുപനിഷത്
സാരമാകുന്നിതെല്ലാം-
ശ്രദ്ധായുക്തൻ ഗുരുപദതലേ
ഭക്തിയുള്ളോൻ പഠിക്കിൽ
സിദ്ധിച്ചിടും മമ വടിവവ
ന്നുണ്ടിതിൽ ഭക്തിയെങ്കിൽ 57

പൊന്നമ്പലഗ്ഗുഹയിൽ നിന്നൊഴുകും സുധാംബു
തന്നാൽ കുളുർത്ത പദതാരിണയൊത്തദൈവം
നന്നായഹം ഹരിഹരാഹ്വയ ബാലദേവം
വന്ദിച്ചുനീലഗളനോതിന രാമഗീതാ. 58

ഇതിരാമഗീതാഭാഷാ.

ഹസ്താമലകം ഭാഷാ

ഹരി:

പോകുന്നതെങ്ങെതിനുനീശിശുവേഭവാനാ-
രാകുന്നുവെന്തുതവ പേർ വരവെങ്ങുനിന്നു
ഞാൻ ചൊന്നതെൻ പ്രിയമതിന്നുരചെയ്കകുഞ്ഞേ-
യെൻ ചങ്കെഴും സുമുഖഎന്നിതിനോതിബാലൻ. 1

മർത്ത്യൻ ഞാനല്ലല്ല ദേവൻനയക്ഷൻ
പേർത്തും ബ്രഹ്മക്ഷത്രവിട്ശൂദ്രനല്ല
ഇല്ലം വായ്പോനല്ലവർണ്ണീനമൌനീ
അല്ലാഭിക്ഷുർന്നിത്യ ബോധസ്വരൂപൻ. 2

മനസ്സിിന്ദ്രിയാദി പ്രവൃത്തിക്കുമൂലം
വിനഷ്ടാഖിലോപാധിയാകാശതുല്യൻ
ജഗച്ചേഷ്ടയിൽ ഹേതുവാരർക്കനേപ്പോ
ലഹം നിത്യബോധസ്വരൂപൻസ ആത്മാ 3

മനം നേത്രമിത്യാദ്യനാത്മാക്കളെല്ലാം
സദാതീച്ചുടൽപോലെ ബോധസ്വരൂപൻ
എവൻതന്നെയാശ്രിച്ചകമ്പം നടക്കു-
ന്നഹം നിത്യബോധസ്വരൂപൻ സ ആത്മാ. 4

---

2. വർണ്ണി = ബ്രഹ്മചാരി.

3. വിനഷ്ടാഖിലോപാധി = സകലഉപാധിയും നശിച്ചവൻ.

4. ബോധസ്വരൂപൻ = ജ്ഞാനസ്വരൂപൻ.

മുഖച്ഛായകണ്ണാടിയിൽ കാണ്മതെന്നും
മുഖത്തിങ്കൽ നിന്നന്യമായില്ലവസ്തു
ചിദാഭാസനാം ജീവനപ്പോലെ ബുദ്ധീ-
ഫലം നിത്യബോധസ്വരൂപൻ സ ആത്മാ 5

യഥാ ദർശമില്ലേൽ മുഖച്ഛായ പോമ്പോൾ
മുഖം കല്പനാശൂന്യമൊന്നുണ്ടു തന്നെ
തഥാധീയൊഴിഞ്ഞാലെവൻഛായയറ്റോ
നഹം നിത്യബോധസ്വരൂപൻ സ ആത്മാ. 6

സ്വയം മാനസാദീന്നു വേർപ്പെട്ടതാരാ
മനസ്സാദികൾക്കും മനസ്സാദിയപ്പോൽ
മനം നേത്രമിത്യാദികൾക്കെത്തിടാത്തോ
നഹം നിത്യബോധസ്വരൂപൻസ ആത്മാ 7

എവൻവേറുപോൽ ധീയിലേകൻവിഭാതി
വിശുദ്ധാന്തരൻ സ്വപ്രകാശൻ തഥാപി
യഥാസൂര്യനേകൻ ഘടാംഭസ്സിലുള്ളോ
നഹം നിത്യബോധ സ്വരൂപൻ സ ആത്മാ 8

അനേകാക്ഷിതൻ ഭാസ്കരൻ സൂര്യനെപ്പോൽ
ക്രമേണ പ്രകാശിപ്പതാക്കില്ല വിശ്വം
ഒരേവൻ തഥാധീക്കളെല്ലാമകന്നാ
ഫലം നിത്യബോധസ്വരൂപൻ സ ആത്മാ 9

യഥാമിത്രനാൽ ദീപ്തരൂപത്തെയക്ഷം
ഗ്രഹിക്കുന്നതില്ലർക്കനാഭാതനപ്പോൽ
യഥാ ദീപ്തനേകൻ പ്രകാശിപ്പിതക്ഷം
അഹം നിത്യബോധ സ്വരൂപൻ സ ആത്മാ. 10

---

6. ആദർശം = കണ്ണാടി
8. ധീയിൽ = ബുദ്ധിയിൽ
10. മിത്രൻ = ആദിത്യൻ   അക്ഷം = ഇന്ദ്രിയം

ചലദ്വാരിയർക്കൻ യഥൈ കോപ്യനേകൻ
നിലയ്ക്കുന്നതിൽ താനൊരേഭാവരൂപൻ
ചലിക്കും വിഭിന്നാന്തരത്തിങ്കലേകൻ
അഹം നിത്യബോധസ്വരൂപൻ സ ആത്മാ. 11

ഘനച്ഛന്നനർക്കൻ പ്രഭാഹീനനെന്നാം
വിമൂഢൻ ഹിമത്താൽ മറഞ്ഞുള്ള നേത്രൻ
തഥാജ്ഞന്നു തോന്നുന്നൊവൻ ബദ്ധനെപ്പോ
ലഹം നിത്യബോധസ്വരൂപൻ സ ആത്മാ. 12

വിയത്തെന്നപോൽ സ്വച്ഛമേകം വിശുദ്ധം
സമസ്തത്തിലും വ്യാപ്തമാമേതുതന്നെ
സമസ്തം പ്രപഞ്ചം തൊടുന്നില്ല പാർത്താ
ലഹം നിത്യബോധസ്വരൂപൻ സ ആത്മാ. 13

സ്ഫടികത്തിനെപ്പോലുപാധികളുണ്ടാം
വിഭേദം തഥാ ബുദ്ധിഭേദങ്ങളിൽ തേ
ജലത്തിൽ കുലയ്ക്കെങ്ങിനേ ചഞ്ചലത്വം
തഥാവ്യാപിയായുള്ളോരങ്ങേക്കുമുണ്ടാം. 14

---

2. ഘനം = മേഘം

ഹരികീർത്തനം

ഹരിഃ

കത്തും ശിഖിക്കരിമയെത്തുന്നൊളിപ്പുരയി-
ലസ്തംഗമിച്ച മിഴിയാൽ കാണ്മതിന്നരിയ
ചിത്തിങ്കലൊത്തു ലയമാംപോലെ ചിത്തമതു
വർത്തിക്കുമാററരുളക ദേവേശകൃഷ്ണജയ. 1

കാണാക മേരുസുഷിരാന്തസ്ഥമാം പരചി-
ദേണാങ്കജാത സുധയാപ്ലാവിതം സപദി
വീണാകണേ സുഷിമുനദ്വാരിഹൃത്പ്രണവ
ബാണാവലക്ഷഗത-ദേവേശകൃഷ്ണജയ. 2

കിട്ടീടുവാന പുനരുത്ഥാന മേകനില-
പെട്ടീശനൽ ചിതിയൊടൊന്നായ്സ്വമോർത്തുടനെ-
തട്ടീട്ടുനേതിവഴിയെല്ലാം മനം വിഭുവിൽ
നട്ടീട്ടുമാററരുളക-ദേവേശകൃഷ്ണജയ. 3

കീനാശനാശനമനസ്സെങ്ങിവൻ ധിഷണ
കൂനായ്വതിന്നബലതന്മൂത്രവർത്തിനിയിൽ
മീനായ്പിറന്നുലകു പാലിച്ചദേവ
വടിവാനായയിൽ ധരതി-ദേവേശകൃഷ്ണജയ. 4

കുന്നൊത്ത സൌഖ്യമനുവേലംകൊതിക്കുമവ-
നൊന്നൊന്നകററി വിഷയം നിങ്കലാക്കുമനം
മുന്നൊത്ത സത്സ്ഥിതി മറന്നുള്ള കണ്ഠമണി
തന്നൊപ്പിതിന്നരുളക-ദേവേശകൃഷ്ണജയ. 5

---

1. അസ്ത-ഗമിച്ച = അസ്തമിച്ച.

വീണാശബ്ദതുല്യശബ്ദമുള്ള

കൂറെങ്കിലില്ലഭഗവാനെന്നു ലോകർപറ-
കേറുന്നതിന്നു വഴിയുണ്ടായിടായ്‌വതിനു
വീറുററ ഭക്തിയുടയോനിൽ കൃപാരസമ
തൂറേണ്ടകാലമിതു-ദേവേശകൃഷ്ണജയ. 6

കേദാര മദ്ധ്യമതിലല്പം മിഴിച്ചുമിഴി-
യാദായ ചിത്തമൊടലക്കുന്ന വായുവിനെ
പൈദാഹ കാലഗതിയെല്ലാമമർക്കുവതി-
നൌദാസ്യപൂർത്തിയരുൾ-ദേവേശകൃഷ്ണജയ. 7

കൈവല്യപാത്രമതു താനായെഴും വടിവു-
കൈവന്നതങ്ങുകളയുന്നേ നൃരാസഭർകൾ
സൈവാഹ മേഷചിതിയെന്നെന്നിയില്ലവനു
ദൈവാശ്രയൻ കരുതു-ദേവേശകൃഷ്ണജയ. 8

കോടീരവും നിടിലദേശത്തിലിട്ടമൃദു
പാടീരവും മണിയുമാവന്യമാലയതും
ചൂടീട്ടുവാഴ്‌വൊരുജഗന്നാഥമോർത്തുബത
പാടീടുവാനരുൾക-ദേവേശകൃഷ്ണജയ. 9

കൌമുദ്വതത്തിലുളവാം ശ്വേതിമയ്ക്കുമതി
വൈമുഖ്യമേകുവൊരുനിൻപുഞ്ചിരിപ്പുതുക
കൈമുത്യമെന്നിയുരയില്ലീശ സൌധമിതി
മോമുഹ്യമാനമവ-ദേവേശകൃഷ്ണജയ. 10

---

7. കേദാരം = ലലാടാന്തശ്ഛിദ്രം
8. നൃരാസഭർകൾ = നരക്കഴുതകൾ
9. പാടീരം = ചന്ദനം
10. ശ്വേതിമാ = വെളുപ്പ്

കണ്ഠാവസക്തജന ഭീയാം ഗജേന്ദ്രനൊരു
കണ്ഠീരവൻ സപദി നീയായ്ഭവിച്ചു മമ
കുണ്ഠീകരിച്ചു ദുരിതം വിഷ്ണുപാദമതിൽ
മണ്ടീടുമാററുരുംക ദേവേശ കൃഷ്ണ ജയ. 11

ഹരിഃ

ഒന്നായ് യോന്യംബുജാന്തർവിശദമകളമായ്
ശ്രീപരാ ശബ്ദഭാക്കായ്
നിന്നാനന്ദം വിതററും 'ഹൃദയകമലമാ'
ദ്വൈതമായ്ശ്ലിഷ്ടമായ്മേൽ
എന്നാളും തേടി വേദാഗമമുടിവൊഴിവായ്
ച്ചൊല്ലുമച്ചിത്സുഖൈക്യ-
ക്കുന്നായ്മിന്നും മദന്തർഗൃഹമണിമുരഭി-
ത്തേകണം മംഗളം മേ. (A)

ഹരിഃ

താരക്കണ്ണൊടിതന്നിൽ പ്രതിഫലനമെടു-
ത്തിട്ടു നീയെൻ പുരാനേ!
താരായോഗം ധരിപ്പോർക്കമെലസഹിതിയ-
ങ്ങേകുവോന്നോർപ്പു ഞാനോ
നീരുക്കാംക്ഷാമുളക്കുന്നതുതരികധുനാ
വൃഷ്ണിവംശ പ്രദീപം
ചേരും ഭക്ത്യാ പുകഴ്ത്തുന്നടിയനുടയവൻ
നീയൊഴിഞ്ഞില്ല യാതോൻ. (B)

(A) ഹൃദയകമലമാ = ഹൃദയകമലം വരെ
(B) സഹിതി = സാഹിത്യം (ചേർപ്പ്)
ശിഷ്ടം = ചേർന്നത്
മേൽ = മുകളിൽ

ഹരി:

കണ്ഠേ കാലന്നുപോലും ദുരധിഗമമതാ-
    യുള്ള നൽപൂവിൽമാ വൈ-
കുണ്ഠേ ചേരും മനോ വാരണ വരനെയജ്ഞൻ
    ചിത്ക്കുഴീൽ നീയിടേണം
പണ്ടേതിൽ തന്നെ രണ്ടറ്റൊരു പരമ്രസം
    മോന്തിയൊന്നാം ഭവാനോ-
ടുണ്ടേവം വീണുകേഴുന്ന കമലരിലിവൻ
    കൃഷ്ണ! കൃഷ്ണാച്യുതേശ !(C)

C) കണ്ഠേകാലൻ = ശിവൻ
ദുരധിഗമം = അറിവാൻ പാടില്ലാത്ത (എത്താത്ത)

രാമഹൃദയം ഭാഷാ

പിന്നീടു രാമനരികാർന്നൊരു വായുപുത്രൻ
തന്നോടു 'ജീവജഡചിത്തുകൾ തന്റെ തത്വം
നിന്നോടുഞാൻ പറവനായതുകേൾക്ക'യെന്നു
ചൊന്നെന്നു പാർവ്വതിയൊടായരുൾ ചെയ്തു ശംഭു; 1

ആകാശഭേദമെതുപോലറിയപ്പെടുന്ന-
താകുന്നു മൂന്നുവിധമായി മഹാനഭസ്സ്
നീരാശയത്തിലതിനാലളവിട്ട വാൻ പോൽ
വാരാശയത്തിൽ നിഴലിച്ച നഭസ്സിവണ്ണം. 2

ചിത്തീവിധത്തിലുളവായി സമഷ്ടിബുദ്ധി
യുക്തന്മഹേശനകതാർ നിഴലെന്നു രണ്ടും
സത്തായിടുന്ന പരമാത്മ പദാർത്ഥമൊന്നും
ചേർത്താണു തന്നെ ചിതി മൂന്നുവിധം പറഞ്ഞു. 3

ചിത്തീന്നെഴുന്ന നിഴലുള്ളൊരു ബുദ്ധി തന്റെ
കർത്തൃത്വമെന്നതു വികാര വിഹീനനായി
നിർഭേദനായിടിന സാക്ഷിയിലജ്ഞരാലെ
ജീവത്വവും ഭ്രമമൊടേററിയതായിടുന്നു. 4

---

2 മഹാനഭസ്സ് = മഹാകാശം
നീരാശയം = തടാകം

3 സമഷ്ടി = സമസ്തം, ചിതി = ചൈതന്യം

4 വികാരഹീനൻ = വികാരശൂന്യൻ, നിർഭേദൻ = ഭേദമററവൻ

ചിച്ഛായയായതു് മൃഷാഭ്രമമാ“ണവിദ്യാ
വിച്ഛേദമാർന്നി”തുളവായിതി ചൊല്ലിടുന്നു.
തദ്ബ്രഹ്മമോ നിഖിലഭേദമകന്നതാണു്.
ഭേദം കരേററിടുമുപാധി നിമിത്തമാകും. 5

ആഭാസനുള്ളെഴുമവിദ്യയതേയൊഴിച്ച
ജീവന്നു ശുദ്ധനൊടഖണ്ഡമതാകുമൈക്യം
ചൊല്ക്കപ്പെടുന്നിവിടെയപ്പടി തത്ത്വമസ്യാ-
ദ്യാകും മഹാപദമൊടൊത്തൊരു വാക്യവൃന്ദൈഃ 6

എപ്പോതു ജീവപരർ തങ്ങടെയൈക്യബോധ-
മുല്പന്നമാം ശ്രുതി മഹാവചനത്തിനാലെ
അപ്പോളവിദ്യയതു കാര്യമതാം പ്രപഞ്ച-
മൊപ്പം നശിക്കുമതിനില്ലൊരു ശങ്കയല്പം. 7

എന്നിഷ്ടനായവനറിഞ്ഞിതു തൻസ്വരൂപ-
മൊന്നിങ്കൽ നില്ക്കുമിഹ ഭക്തി വിഹീനരായി
ശാസ്ത്രാന്തരക്കുഴിയിലാഴുമവർക്കുബോധ-
മെത്തില്ല മുക്തിരപി ജന്മശതങ്ങളാലും 8

---

7 ജീവപരൻ = ജീവബ്രഹ്മങ്ങൾ
അവിദ്യതൻെറ കാര്യമായ പ്രപഞ്ചത്തോടൊപ്പം നശിക്കും.

8 മുക്തിരപി = മുക്തിയും

നിന്നോടെൻെറ രഹസ്യമായ ഹൃദയം
ശുദ്ധ! കഥിക്കപ്പെടു-
ന്നെന്നാൽ താൻ പരനാലെ ഭക്തിരഹിത-
ന്നായി ശാന്നായിതു
രാജ്യത്തീന്നു മഹേന്ദ്രന്നുള്ളൊരു പദ-
ത്തിങ്കേന്നുമേററം മഹത്
സജ്യം ചെയ്യരുതാകയാൽ പരനുന-
ല്കീടുന്നതിന്നായിദം 9

ശ്രീ ബാലാഖ്യയമീന്ദ്രാം-
ഘ്ര്യംബുജഭൃംഗേന നീലകണ്ഠേന
ശ്രീരാമഹൃദയ ഭാഷാ-
നിർമ്മിതിയാലേകി സന്മതിഃ സ്വജനേ

---

9 സജ്യംചെയ്യരുത് = സന്നദ്ധനാകരുത്
(വർജ്ജ്യം = പാർക്കരുതാകയാൽ) എന്നുമാകാം
ബാലാഖ്യനായിരിക്കുന്ന യമീന്ദ്രൻെറ പദമാകുന്ന
അബ്ജത്തിനു വണ്ടായവനാൽ
നിർമ്മിതി = നിർമ്മാണം (ഉണ്ടാക്കൽ)

ആത്മപഞ്ചകം ഭാഷ

ഹരിഃ

അല്ലിന്ദ്രിയങ്ങൾ മനമല്ല, ശരീരമല്ല,
പ്രാണങ്ങളല്ലഹ,മഹംകൃതി,യല്ല ബുദ്ധിഃ
ദാരങ്ങൾ കുഞ്ഞുകൾ നിലംധനമാദിയല്ല
സാക്ഷ്യന്തരാത്മകനഹം ശിവനാണു നിത്യം. 1

വള്ളിയെന്നറിയായ്കയാലതു സർപ്പമായിടുമാറുപോ-
ലുള്ളിലാരഹമെന്ന ബോധമെഴാതെ ജീവനതായിതാൻ
സിദ്ധവാക്കതിനാലഹിഭ്രമമാറി വള്ളിയതായപോൽ
ബുദ്ധമായിതു ജീവനല്ല ശിവോഹമെന്നു
ഗുരൂക്തിയാൽ 2

സത്യബോധസുഖസ്വരൂപമതായിടും പരവസ്തുവിൽ
മിഥ്യയാകിയ വിശ്വമുണ്ടറിയുന്നു വിഭ്രമശക്തിയാൽ
സുപ്തിമോഹബലാൽ സ്വപ്നസമാനമായിത
സത്യമാം
നിത്യനങ്ങിനെ ശുദ്ധനാം പരിപൂർണ്ണനൊന്നഹമേ
ശിവൻ 3

---

1 അഹംകൃതി = അഹംകാരം
2 അഹിഭ്രമം = സർപ്പമെന്ന ശങ്ക
ബുദ്ധം = അറിഞ്ഞത്
ഉണ്മയായതു = ഉള്ളത്

എങ്കൽനിന്നകലത്തു സത്യമതാം ജഗത്തണു തുല്യമാ-
യെങ്കിലും നഹി ബാഹ്യവസ്തുവവിദ്യയാൽ
പരികല്പിതം
ദർപ്പണത്തിനകത്തെഴുന്നവ പോലെയദ്വയനായിടു-
ന്നിപ്പുരീശനിലുണ്ടു തോന്നിവരുന്നു ഞാനതിനാൽ
ശിവൻ 4

ജന്മവൃദ്ധി വിനാശമററവനാണു ഞാൻ പറകപ്പെടും
മായയാലുളവായിടുന്നവ ദേഹധർമ്മമശേഷവും
ചിത്സ്വരൂപനെനിക്കു കർത്തൃത തൊട്ടതില്ലതഹം
കൃതി-
ക്കുണ്മയായതു തന്നെ ഞാൻ ശിവശബ്ദലക്ഷ്യ-
പരാല്പരൻ. 5

ഞാൻ ജാതനല്ല, മരണം ജനിയെങ്ങെനിക്കു
ഞാൻ പ്രാണനല്ല, പശിദാഹമതെന്തു ചിത്തം
ഞാനല്ല, ശോകമതുപോൽ മമ മോഹമെങ്ങു
കർത്താവുഞാൻ നഹി,കുതോ മമബന്ധമുക്തി. 6

ബാലനാമ യമീന്ദ്രന്റെ
ഭൃത്യനാം നീലകണ്ഠനാൽ
ആത്മപഞ്ചക ഭാഷേയം
കൃതാജ്ഞാതാ വിമുക്തിദാ.

---

5 ശിവശബ്ദലക്ഷ്യൻ = ശിവശബ്ദത്താൽ
ലക്ഷ്യമാക്കപ്പെട്ടവൻ

ശുഭം

ശ്രീരാമ ഗീതാഭാഷാ

വ്യാഖ്യാനം

1 സീതയെ പരിത്യജിച്ചതിനുശേഷം ശ്രീരാമൻ വ്രതാനുഷ്ഠാനങ്ങളോടെ കൊട്ടാരത്തിൽ കഴിഞ്ഞുവന്നു. അക്കാലത്ത് തൻെറ സൽഭരണം കൊണ്ടുള്ള സൽകീർത്തി നാലുദിക്കിലും പരന്നു. ലക്ഷ്മണൻെറ ആവശ്യപ്രകാരം ശ്രീരാമൻ നൃഗരാജാവിനേററ ശാപമുൾപ്പെടെയുള്ള പല പുരാണകഥകളും പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. അങ്ങനെയിരിക്കെ ഒരുദിവസം ലക്ഷ്മണൻ ശ്രീരാമനോട് തനിക്ക് ജ്ഞാനോപദേശം ചെയ്തുകൊടുക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിച്ചതനുസരിച്ച് ഭഗവാൻ ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്ത തത്വമാണ് ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യം (അദ്ധ്യാത്മരാമായണം ഉത്തരകാണ്ഡം 5-ാം സർഗ്ഗം)

2 വർണ്ണാശ്രമധർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ച് അന്തഃകരണശുദ്ധി വരുത്തിയശേഷം, നിത്യാനിത്യവസ്തുവിവേകം, ഇഹാമുത്രഫലഭോഗവിരാഗം, ശമം, ദമം, തിതിക്ഷ, ഉപരതി, ശ്രദ്ധ, സമാധാനം, മോക്ഷേച്ഛ എന്നീ സാധനചതുഷ്ടയത്തോടുകൂടിയ ജിജ്ഞാസു, സംസാരമുക്തിക്കായി യഥാവിധി ഗുരുവിനെ സമീപിക്കണം.

3 ജീവാത്മാക്കൾക്ക് കർമ്മങ്ങൾ കൊണ്ട് ജന്മങ്ങളും ദേഹലബ്ധിയിൽ പൂർവ്വവാസനഹേതുവായി പ്രിയാപ്രിയങ്ങളും. ധർമ്മാധർമ്മങ്ങളുമായ കർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങളാൽ പുനർജന്മങ്ങളും ഉണ്ടാകുന്നു.

4 ജന്മത്തിന് അവിദ്യയാണ് കാരണം. അതിനെ ഇല്ലാതാക്കുകയാണ് ആദ്യമായി വേണ്ടത്. വിദ്യകൊണ്ടേ അവിദ്യ നശിക്കുകയുള്ളു.

5 വിജ്ഞാനംകൊണ്ടല്ലാതെ അജ്ഞാനവും രാഗാദിദോഷങ്ങളും നശിക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടുതന്നെ സംസാരവും ഒഴിവാകുന്നില്ല. വിദ്വാൻ ഈ വസ്തുത വിചിന്തനം ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

6 വേദോക്തകർമ്മങ്ങൾ മോക്ഷസാധനമാണെന്ന് വിധിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും വിദ്യയാണ് മോക്ഷത്തിന് കാരണമായിട്ടുള്ളത്.

7 മോക്ഷം ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ കർമ്മം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതില്ലെന്ന് വേദം അനുശാസിക്കുന്നുവെങ്കിലും, ധ്യാനമനനാദി അനുഷ്ഠാനകർമ്മങ്ങളേ ജ്ഞാനപ്രാപ്തിക്കു സഹായിക്കൂ.

8, 9 യാഗത്തിന് പലവിധ ഉപകരണങ്ങളും ആവശ്യമാണ്. അതുകൊണ്ട് അത് സത്വകാര്യമല്ല എന്നു ചിലർ പറയുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ദേഹാഭിമാനംകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന യാഗകർമ്മങ്ങൾ ഭ്രമകാരണവും 'അഹന്തയെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതുമാകുന്നു.

10, 11 ശുദ്ധാദ്വൈതിയുടെ ബുദ്ധിയുടെ അവസാനത്തെ വ്യാപാരമാണ് വിദ്യ. ആ വിദ്യ എല്ലാ കർമ്മങ്ങളെയും അതിന്റെ ബന്ധങ്ങളെയും നശിപ്പിക്കുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് പരമാത്മസ്മരണയുള്ളവൻ കർമ്മങ്ങളെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കണം. സൂര്യനു് അന്യോന്യഭിന്നങ്ങളായ ഇരുളും വെളിച്ചവും ഒന്നുപോലെ നിലനിറുത്തുവാൻ സാദ്ധ്യമല്ലല്ലോ.

12 ദേഹമാണ് ഞാൻ എന്ന ബുദ്ധിയുള്ളിടത്തോളംകാലം മോഹത്താൽ വിധിക്കധീനനായി പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടിവരുന്നു. 'നേതി' 'നേതി'

(ഇതല്ല, ഇതല്ല) എന്ന് സർവ്വവും പരീക്ഷി ച്ചറിഞ്ഞ് താൻ പരബ്രഹ്മമാണെന്ന് ബോ ധിച്ച് കർമ്മങ്ങളെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കണം.

13 ജീവനെന്നും ഈശ്വരനെന്നും ഉള്ള ഭേദത്തെ നശിപ്പിക്കുന്ന വിശുദ്ധ ജ്ഞാനം എപ്പോഴാ ണോ ഉറയ്ക്കുന്നത് അപ്പോൾ സംസാരകാര ണമായ മായ നിശ്ശേഷം നശിക്കുന്നതാണ്.

14 ശാസ്ത്രജ്ഞാനത്താൽ അവിദ്യാനാശം വന്ന് കേവലാത്മാവാണു താനെന്ന ബോധം ഉറച്ച ജീവന് പിന്നീട് ഒരിക്കലും മായാബന്ധം ഉണ്ടാകുന്നതേയല്ല.

15 ദേഹമാണ് ആത്മാവെന്ന് വിചാരിക്കുന്നവ രുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ ശരീരം ആണ് കർ ത്താവ്. അത് മരണാനന്തരം നിലനിൽക്കു ന്നില്ല. കർത്താവ് പരമാത്മാവാണെന്ന് കരുതുന്നവർക്ക് മരണാനന്തരവും ഇതരാപേ ക്ഷകൂടാതെ അത് പ്രശോഭിക്കുന്നതായി കാണാൻ കഴിയും.

16 കർമ്മത്യാഗം മോക്ഷകാരണം എന്നുതന്നെ യാണ് തൈത്തിരീയോപനിഷത്ത് പറയുന്ന ത്. കർമ്മംകൊണ്ട് മോക്ഷം ഉണ്ടാവുകയില്ല, അത് ജന്മം ഉണ്ടാക്കുന്നതാണെന്ന് വാജസ നേയശാഖയും പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

17 പല ഉപകരണങ്ങളുടെയും സഹായങ്ങൾ കൊണ്ടു മാത്രം ഫലസിദ്ധി കിട്ടുന്ന യാഗവും മനഃ ശുദ്ധികൊണ്ടു മാത്രം നേടാവുന്ന ജ്ഞാനവും, ഫലത്തിൽ തുലോം വിപരീതങ്ങളാണ്.

18 അനാത്മാവായ ദേഹമാണ് ഞാൻ എന്ന അജ്ഞതയുടെ തോന്നൽ ദുഃഖകാരണവും പാപസംയുക്തവും ആകുന്നു. ഈ തോന്നൽ ജ്ഞാനിക്ക് ഇല്ല തന്നെ. കർമ്മം ചെയ്യുന്നുവെങ്കിലും കർമ്മജന്യമായ ഫലങ്ങളെയെല്ലാം ഉന്മൂലനം ചെയ്യാൻ ജ്ഞാനിക്ക് സാധിക്കും.

19 സദ്ഗുരുവിന്റെ അനുഗ്രഹംകൊണ്ട് ലഭിച്ച 'തത്വമസി' മഹാവാക്യത്തിന്റെ അർത്ഥം മനനം ചെയ്തറിഞ്ഞ് ജീവാത്മപരമാത്മാക്കളുടെ ഐക്യം അന്തഃകരണത്തിൽ അനുഭവിച്ചറിയുന്നവൻ മഹാമേരുപർവ്വതംപോലെ ഉറച്ച ബുദ്ധിയുള്ളവൻ ആയിരിക്കും.

20 'തത് + ത്വം + അസി' എന്ന മഹാവാക്യത്തിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലാകുമ്പോഴം പദാർത്ഥം യഥാക്രമം ബ്രഹ്മം, ജീവൻ, ആകുന്നുവെന്ന് സിദ്ധിക്കും.

21 പരോക്ഷമാണ് ബ്രഹ്മമെന്നും പ്രത്യക്ഷമാണ് ജീവനെന്നുമുള്ള ഭേദം നശിച്ച് ഉപാധിയററ ജീവന് ശുദ്ധ ജ്ഞാന സ്വരൂപമായ പരബ്രഹ്മംതന്നെ താൻ എന്ന ബോധം ഉറയ്ക്കും.

22 ഏകാത്മഭാവത്തിനാൽ 'ജഹല്ലക്ഷണ'യും 'അജഹല്ലക്ഷണ'യും ഇവിടെ യോജിക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ 'ഭാഗത്യാഗലക്ഷണ'യാണ് ഇവിടെ യുക്തം.

23 സ്ഥൂലശരീരം മുജ്ജന്മകർമ്മങ്ങളാലുണ്ടായതാണ്. പഞ്ചഭൂതങ്ങളെ പഞ്ചീകരിച്ചുണ്ടാക്കിയ ആ സ്ഥൂലശരീരം മായാബന്ധം വന്ന പരമാത്മാവിന്റെ ഉപാധിയും ഊട്ടുപുരയും ആകുന്നു.

24 പത്ത് ഇന്ദ്രിയങ്ങളും, ബുദ്ധിയും, പഞ്ചപ്രാണങ്ങളും മനസ്സും ചേർന്നതാണ് സൂക്ഷ്മശരീരം.

പഞ്ചീകരണം കൊണ്ട് ഭൂതപഞ്ചകങ്ങളുടെ അംശം കൂടി കലർന്ന ഇത് ഭോക്താവിന്റെ സുഖ ദുഃഖാ ഭോഗത്തിനുള്ള ഉപകരണമാണ്.

25 അജ്ഞാനമാണ് കാരണശരീരം. അത് നിരുപാധികമാകുന്നു.

26 വർണ്ണപുഷ്പങ്ങളുടെ സാമീപ്യംകൊണ്ട് സ്ഫടികത്തിനും ആ നിറം സിദ്ധിക്കുന്നതുപോലെ പഞ്ചകോശസംബന്ധംകൊണ്ട് ആത്മാവും ആ വിധത്തിലായിത്തീരുന്നു. കോശബന്ധം വിട്ട ആത്മാവ് അസംഗനും, ഏകനും, അജനുമാണ്.

27 ത്രിഗുണാത്മകമായ ശരീരത്തോടുകൂടിയ ജീവാത്മാവിനാണ് വൃത്തിത്രയങ്ങളുള്ളതെന്ന് ബുദ്ധികൊണ്ടറിയാം. എന്നാൽ പരമാത്മാവിന് ജീവന്റെ അവസ്ഥാത്രയവുമായി ബന്ധം ഇല്ലതന്നെ.

28 ദേഹം, ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ, പ്രാണൻ, മനസ്സ് എന്നിവ ചിച്ഛക്തിയുടെ പ്രവേശത്താൽ ചൈതന്യവത്താകും. അജ്ഞാനം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ബുദ്ധിവൃത്തി, സർപ്പഗമനംപോലെ സംസാരമുക്തിപര്യന്തം വക്രഗതിയുള്ളതായിത്തീരുന്നു.

29 'ഇതല്ല' 'ഇതല്ല' എന്ന് എല്ലാം പരിത്യജിച്ച് ഹൃദയംകൊണ്ട് ചിദമൃതത്തെ മതിയാവോളം അനുഭവിച്ചവൻ, രസസങ്കുലമായ ജഗത്തിനെ, വേണ്ടുവോളം ജലംകുടിച്ച് ദാഹം ശമിച്ചവൻ കാനൽജലത്തെയെന്നപോലെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നു.

30 നിത്യനൂതനനും, സർവ്വവ്യാപിയും, അന്യൂനനും നാശരഹിതനും, സ്വയംപ്രഭനും സുഖരൂപനും ഏകനും, സകലാതിശയങ്ങളെയും അസ്തപ്രഭ

മാക്കുന്നവനുമായ പരമാത്മാവ് നിത്യനായി വിളങ്ങുന്നു.

31 ജ്ഞാനഘനാനന്ദ സ്വരൂപനായ പരമാത്മാവിൽ ദുഃഖസമ്പൂർണ്ണമായ സംസാരത്തെ എങ്ങനെയാണ് യോജിപ്പിക്കുക? മോഹത്തിലുള്ള ആദ്യാരോപം എന്നനിലയ്ക്ക് അത് യോജിക്കും. ജ്ഞാനോദയം ഉണ്ടാകുമ്പോൾ ആ തോന്നൽ നശിക്കുകയും ചെയ്യും.

32 ബുദ്ധിഭ്രമത്താൽ ഒരു വസ്തുവിനെ മറ്റൊന്നായി ധരിക്കുന്നതിനെയാണ് അദ്ധ്യാസമെന്ന് വിജ്ഞാനികൾ പറയുന്നത്. അരണ്ടവെളിച്ചത്തിൽ കയറിൽകണ്ട പാമ്പ്, നല്ല വെളിച്ചത്തിൽ എങ്ങനെ ഇല്ലാതാവുന്നുവോ അതുപോലെ പരമാത്മാവിൽ കണ്ട ജഗത്തും ഭ്രമമാണെന്ന് ജ്ഞാനോദയത്തിൽ ബോധ്യമാകും.

33 മായാബന്ധമില്ലാത്ത ജ്ഞാനസ്വരൂപനിൽ ഞാൻ എന്ന ബോധം ആദ്യം ഉണ്ടായി. ആദികാരണവും, ധർമ്മാധർമ്മഭേദമില്ലാത്തതുമായ പരമാത്മാവിൽ അധ്യസ്ഥമാണ് ഈ തോന്നൽ.

34 സുഖം, ദുഃഖം, ഇഷ്ടം, അനിഷ്ടം തുടങ്ങിയ ദ്വന്ദ്വങ്ങൾ ചേർന്ന് ബുദ്ധിയുടെ പരിണാമമാണ് സംസാരമൂലങ്ങളായി പരനിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നത്. നിദ്രാവസ്ഥയിൽ മനസ്സിൻെറ പ്രവർത്തനം നിലച്ചിരിക്കുമ്പോൾ സുഖസ്വരൂപനായി ആ പരമാത്മാവ് നമുക്ക് അനുഭവപ്പെടും.

35 അനാദിയായ അവിദ്യയുടെ കാര്യമായ മനസ്സിൽ പ്രതിബിംബിക്കുന്ന പരമാത്മാവിൻെറ ഛായയാണ് ജീവൻ. ഈ ജീവൻ സാക്ഷിരൂപമായി ബുദ്ധിയിൽ ബദ്ധമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു.

36 തീയ്യിൽ പഴുപ്പിച്ചെടുത്ത ഇരുമ്പിന്റെ എല്ലാ ഭാഗത്തും അഗ്നി എങ്ങനെ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ സാക്ഷിരൂപനായ ആത്മാവ് മനസ്സ്, ബുദ്ധി ഇവയുടെ ചേർച്ചകൊണ്ട് ജഡചൈതന്യഭേദമില്ലാത്തതായിതീരും.

37 സദ്ഗുരുവിൽനിന്ന് വേദാന്തവാക്യശ്രവണത്താൽ വിദ്യാനുഭൂതി സിദ്ധിച്ചവൻ ആത്മരൂപം സ്വയം അറിഞ്ഞ് നിരുപാധികനായ ആത്മാവിനെ ഹൃദയാകാശത്തിൽകണ്ട് ജഡങ്ങളായ വിഷയങ്ങളെ ത്യജിക്കണം.

38 ഏകനും അത്യന്തവിശുദ്ധനും ജനനമററവനും തേജസ്വിയും പൂർണ്ണനും നിർവ്വികാരബോധസ്വരൂപനും അകർമ്മിയും ആനന്ദസ്വരൂപനുമാണ് ഞാൻ എന്നറിയണം

39 വേദജ്ഞരാൽ ധ്യാനിക്കപ്പെടുന്ന ഞാൻ ഇന്ദ്രിയങ്ങളാംകൊണ്ടറിയപ്പെടാത്തവനും അനന്തമഹിമയുള്ളവനും നിത്യമുക്തനും അചിന്ത്യനും ആണ്.

40 ഔഷധസേവയിൽ രോഗശമനം സംഭവിക്കുന്നതുപോലെ നിതാന്തധ്യാന നിരതനാകുന്നവൻ അവിദ്യാബന്ധമുള്ള വിഷയങ്ങളിൽനിന്ന് നിത്യമുക്തനായിത്തീരുന്നു.

41 ഇന്ദ്രിയമനോജയം നേടി ശുദ്ധബുദ്ധിയായി ഏകാന്തവാസം ചെയ്തുകൊണ്ട് മററെല്ലാം വിട്ട് തന്നിലുള്ള ബോധമാകുന്ന കണ്ണുകൊണ്ട് പരനെ നോക്കിക്കാണണം:

42 പരമാത്മാവിനെ മറയ്ക്കുന്ന ഈ ജഗത്തിനെ പരമാത്മാവായ ആദികാരണത്തിൽ ലയിപ്പിച്ച് സർവ്വവ്യാപിയും സദാനന്ദനുമായിരിക്കുന്നവൻ ഉള്ളും പുറവും അറിയുന്നേ ഇല്ല.

43 സ്ഥാവര ജംഗമങ്ങളായ ഈ ജഗത്തെല്ലാം ഓം കാരമാണെന്ന് സമാധിക്ക് മുൻപായി ധരിക്കണം നാദബ്രഹ്മമാണ് പ്രണവം അവിദ്യകൊണ്ട് വ്യത്യസ്തമായുണ്ടാകുന്ന തോന്നലിന് അജ്ഞാനമാണ് നിദാനം.

44 ഓംകാരത്തിലെ 'അ'കാര സ്വരൂപൻ വിശ്വനും 'ഉ'കാര സ്വരൂപൻ തൈജസനും, 'മ'കാര സ്വരൂപൻ പ്രാജ്ഞനും ആകുന്നു.

45 'അ'കാരനാമകനായ വിശ്വനെ 'ഉ'കാര നാമകനായ തൈജസനിൽ ലയിപ്പിച്ച് അതിനെ മകാര നാമകനായ പ്രാജ്ഞനിൽ ചേർക്കണം.

46 പ്രണവമൂലമായ പ്രാജ്ഞനെ പരചിത്തിൽ (തുരീയത്തിൽ) ചേരത്തക്കവണ്ണം ആക്കിതീർത്ത മുക്തൻ മായാമറവററ് വക്രഗതിവിട്ട് ശുദ്ധ ബോധസ്വരൂപനായിത്തീരുന്നു.

47 ഇങ്ങനെ പരമാത്മതത്വവിചാരം ചെയ്തു ചെയ്ത് തന്നെ മറന്ന് നിജാനന്ദം പൂകിയവൻ തിരയില്ലാത്ത സമുദ്രംപോലെ ശാന്തനും, സ്ഥിര ബുദ്ധിയും സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപനുമായി പ്രശോഭിക്കുന്നു.

48 ഈ വിധം സമതലഭിച്ച് ഷഡ്വൈരികളെ വെന്ന യോഗി വിഷയ വൈരാഗ്യം പൂണ്ട് താൻ ബ്രഹ്മമാണെന്ന് അറിയുന്നു.

49 ഇപ്രകാരം താൻ ബ്രഹ്മമെന്നുറച്ച് സകല ബന്ധങ്ങളും വിട്ട് അഭിമാനംപോയി, പ്രാരബ്ധകർമ്മഫലങ്ങളനുഭവിക്കുന്ന യോഗി, പരമാനന്ദസ്വരൂപത്തിൽ പിന്നീട് വിലയിക്കുന്നു.

50 ആദിമധ്യാന്തങ്ങളിലെ ജന്മത്തെ അറിഞ്ഞിട്ട്, ഭയം, ശോകം എന്നിവയ്ക്ക് കാരണമായ ദ്വൈത ബുദ്ധി വെടിഞ്ഞ് ഭേദബുദ്ധികളൊക്കെ ഉപേക്ഷിച്ച് എങ്ങും നിറഞ്ഞ ആത്മചൈതന്യത്തെ അറിയുക.

51 ബ്രഹ്മാവു മുതൽ പ്രപഞ്ചത്തിലുള്ള സകല തും യാതൊരു ഭേദവും കൂടാതെതന്നെ ആത്മ സ്വരൂപമാകുന്നു. ജലത്തിൽ ജലവും ആകാശ ത്തിൽ ആകാശവും വായുവിൽ വായുവും പോലെ ജീവാത്മാ പരമാത്മാവിൽ അഭിന്നമായി ചേരു ന്നു.

52 ജഗത്തു നശിക്കുന്നതായതുകൊണ്ട് ജഗന്നിവാ സിയായ മുനി ഈ ജഗത്തു് മിഥ്യയാണെന്നു് വി ചിന്തനംചെയ്തു് അറിയേണ്ടതാണ്. ദിഗ്ഭ്രം ശം വന്നവൻ ചന്ദ്രനെനോക്കി ദിക്കു നിശ്ചയിക്കു ന്നതുപോലെ ശാബ്ദം, യുക്തി എന്നിവ ഇതി നു പ്രമാണമാണ്.

53 എന്നുവരെ ഇതു് ബോധ്യപ്പെടുന്നില്ലയോ അന്നു വരെ ഞാൻ ശ്രദ്ധയുള്ള ഭക്തനായിരിക്കട്ടെ.

54 സുഹൃത്തെ, എന്നാൽ വേദസാരം പറയപ്പെട്ടിരി ക്കുന്നു. ഇതിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നവിധം മനനം ചെയ്യുന്ന ബുദ്ധിമാൻ സർവ്വ പാപങ്ങളിൽ നിന്നും വിമുക്തനായിത്തീരുന്നു.

55 ഗുരുസ്മരണയോടുകൂടി, ഈ ജഗത്തു് മിഥ്യയെ ന്നു് മനനം ചെയ്തുറപ്പിക്കുന്ന ശുദ്ധചിത്തൻ നിത്യാനന്ദം പ്രാപിക്കും.

56 ഗുണാതീതനായ പരമാത്മാവിനെ സഗുണനായി ഉപാസിക്കുന്നവനും തന്റെ പാദധൂളികൊണ്ടു്

ത്രിഭുവനത്തെ സൂര്യനെന്നപോലെ, പരിശുദ്ധ മാക്കുക.

57 വേദശാഖയായ ഈ ഗീതത്താൽ, ഉപനിഷത്സാര മായ ജീവബ്രഹ്മൈക്യ ബോധം കൈവരുന്നതാ ണു്. ഗുരുഭക്തിയോടുകൂടി ശ്രദ്ധയുള്ളവൻ ഇതു് പരിശീലനം ചെയ്താൽ ഈശ്വരസായൂജ്യം സിദ്ധിക്കുന്നതാണു്.

ഹസ്താമലകം ഭാഷ

1 ഭവാൻ ആരാകുന്നു? നിൻെറ പേരു് എന്ത്? നീ എവിടെനിന്ന് വരുന്നു? ഈ ചോദ്യങ്ങൾക്കുള്ള സമാധാനമാണ് താഴെപ്പറയുന്നത്.

2 ഞാൻ മനുഷ്യനോ, ദേവനോ, യക്ഷനോ, ബ്രാ ഹ്മണനോ, ക്ഷത്രിയനോ, വൈശ്യനോ, ശൂദ്ര നോ അല്ല. ഗൃഹസ്ഥനോ, ബ്രഹ്മചാരിയോ, വാനപ്രസ്ഥനോ, സംന്യാസിയോ അല്ല. ഞാൻ നിത്യബോധസ്വരൂപനായ ആ ആത്മാവാണ്

3 മനസ്സ്, ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയെ പ്രവർ ത്തിപ്പിക്കുന്നതും, ഉപാധിയററതും, ആകാശതുല്യ വും, സൂര്യനെപ്പോലെ ഈ ജഗത്തിനെ പ്രവർത്തി പ്പിക്കുന്നതിന് കാരണവുമായ നിത്യബോധ സ്വരൂപനായ ആത്മാവാണ് ഞാൻ.

4 മനസ്സ്, കണ്ണ് തുടങ്ങിയ അനാത്മവസ്തുക്കൾ ആരെ ആശ്രയിച്ചാണോ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്, അഗ്നിപോലെ പ്രകാശിക്കുന്നവനും നിത്യബോ ധസ്വരൂപനുമായ ആ ആത്മാവാണ് ഞാൻ.

5 മുഖത്തിന്റെ ഛായയാണ് കണ്ണാടിയിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നത്. മുഖമല്ലാതെ മറെറാരു വസ്തു ഇല്ല. അതുപോലെ ബുദ്ധിയാകുന്ന ഉപാധിയിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന പരമാത്മാവാണ് ചിദാഭാസനെന്ന ജീവൻ. ആ ആത്മാവാണ് ഞാൻ.

6 കണ്ണാടിയുടെ അഭാവത്തിൽ മുഖച്ഛായ ഇല്ലാതാകുമ്പോഴും മുഖം ഉള്ളതുപോലെ, ഉപാധിയായ ബുദ്ധി ഇല്ലാതായാലും പ്രതിച്ഛായ ഇല്ലാതെ പ്രശോഭിക്കുന്ന പരമാത്മാവാണ് ഞാൻ.

7 സ്വയം അന്തഃകരണത്തിൽനിന്നും അകന്നുനിൽക്കുന്നവനും, ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും മനസ്സിനും അഗോചരനുമായ ഞാൻ നിത്യബോധസ്വരൂപനായ ആ ആത്മാവാണ്.

8 സൂര്യൻ ആകാശത്തിൽ തെളിഞ്ഞ് പ്രകാശിക്കുമ്പോൾ തന്നെ കുളത്തിലെ ജലത്തിലും കാണപ്പെടുന്നതുപോലെ നിരുപാധികനായി പരിശുദ്ധനായി സ്വയം പ്രകാശനായി നിന്നുകൊണ്ടുതന്നെ ബുദ്ധ്യുപാധിയിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന നിത്യബോധസ്വരൂപനായ ആത്മാവാണ് ഞാൻ.

9 അനേകം കണ്ണുകളെ തെളിക്കുന്ന സൂര്യൻ അവയെ സ്വയംപ്രഭമാക്കാതെ ശോഭിക്കുന്നതുപോലെ അകേനം ബുദ്ധ്യുപാധികളിൽ പ്രകാശിക്കുന്ന യാതൊരു പരമാത്മാവ് ഉപാധി വേർപെട്ടാലും ഏകനായി പ്രശോഭിക്കുന്നുവോ ആ നിത്യബോധസ്വരൂപനാണ് ഞാൻ.

10 സൂര്യൻ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന വസ്തുക്കളെ കണ്ണുകൾ ഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്നാൽ സൂര്യൻ ഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. അതുപോലെ ഏകനായ പരമാത്മാവ് വിഷയങ്ങളെ സ്വീകരിക്കാൻ ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ സമ

ർത്ഥങ്ങളാക്കിത്തീർക്കുന്നു. എന്നാൽ അവയോട് പററുപാടില്ലാതെ ഏകനായി നിൽക്കുന്നു. ആ നിത്യബോധ സ്വരൂപനാണ് ഞാൻ.

11 ആകാശത്തു നിൽക്കുന്ന സൂര്യൻ ഏകനാണെങ്കിലും ചലിക്കുന്ന വെള്ളത്തിൽ അനേകമായി പ്രതിഫലിക്കുന്നു. ചലനം നിൽക്കുമ്പോഠ വീണ്ടും ഏകനായി കാണപ്പെടുകയും ചെയ്യും. അതുപോലെ വിവിധാന്തഃകരണങ്ങളിൽ ഏകനും നിർവ്വികാരനുമായ പരമാത്മാവ് അനേകമായി കാണപ്പെടുന്നു. ആ നിത്യബോധ സ്വരൂപനായ പരമാത്മാവാണ് ഞാൻ.

12 മേഘത്താൽ സൂര്യൻ മറയ്ക്കപ്പെടുമ്പോഴും, മൂടൽമഞ്ഞിൽകൂടി സൂര്യനെ നോക്കുമ്പോഴും മൂഢന്മാർ, സൂര്യൻ പ്രകാശിക്കുന്നില്ലെന്ന് പറയുന്നു. അതുപോലെ എപ്പോഴും പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പരമാത്മാവിനെ ബദ്ധനാണെന്ന് അജ്ഞാനി കരുതുന്നു. ആ പരമാത്മാവാണ് നിത്യബോധസ്വരൂപനായ ഞാൻ.

13 ആകാശം പോലെ, യാതൊന്ന് ശുദ്ധവും, നിർമ്മലവും ഏകവും എല്ലാററിലും വ്യാപിച്ചതും ആയിരിക്കെത്തന്നെ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഒന്നിനോടും ബന്ധമില്ലാതെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നുവോ ആ നിത്യബോധസ്വരൂപനായ പരമാത്മാവാണ് ഞാൻ.

14 ശുദ്ധ സ്ഫടികത്തിൽ ഉപാധികളുടെ ഗുണഭേദം കാണപ്പെടുന്നതുപോലെ ആണ് ചിദാഭാസനു്, താൻ പ്രതിബിംബിക്കുന്ന ബുദ്ധ്യുപാധിയുടെ ഗുണഭേദം തോന്നുന്നത്. ഇളകുന്ന ജലത്തിൽ പ്രതിബിംബിക്കുന്ന ചന്ദ്രക്കലെ ചലിക്കുന്നതായി തോന്നുന്നതുപോലെ സർവ്വവ്യാപിയായ പരമാത്മാവിനും ഉപാധിഭേദംകൊണ്ട് ചഞ്ചലത്വം തോന്നുന്നു.

ഹരികീർത്തനം

1 ധ്യാനവേളയിൽ അഗ്നിജ്വാലപോലെ ശോഭിക്കുന്ന ഹൃദയാകാശത്തിൽ പ്രകാശിക്കുന്ന ചിത്സ്വസ്വരൂപത്തിൽ എന്റെ ചിന്ത ലയിക്കുമാറാകണമേ.

2 സഹസ്രാരപത്മത്തിൽനിന്നും കീഴ്പോട്ടൊഴുകുന്ന അമൃതരസത്താൽ നനയ്ക്കപ്പെട്ടും സുഷുമ്നാദ്വാരത്തിൽ വീണാനാദതുല്യമായ നാദത്തോടുകൂടിയും, പ്രണവമാകുന്ന ബാണത്തിന് ലക്ഷ്യമായും ഇരിക്കുന്ന പരമേശ്വരൻ ജയിക്കട്ടെ.

3 നിർവ്വികല്പ സമാധിയിൽനിന്നും വിട്ടുപോകാതെ ഏകാഗ്രബുദ്ധിയോടുകൂടി ജീവാത്മാവിനെ ചിത്സ്വരൂപത്തിൽ വിലയിപ്പിച്ച് ഈശ്വരനിൽത്തന്നെ മനസ്സിനെ ഉറപ്പിച്ചുനിറുത്താൻ ഭഗവാനെ അവിടുന്ന് അനുഗ്രഹിച്ചാലും.

4 ഭഗവാനെ, എന്റെ ബുദ്ധി, സ്ത്രീകളുടെ ഗർഭാശയത്തിൽപ്പെട്ട് പുനർജന്മമുണ്ടായി ദുഃഖിക്കാൻ ഇടയാകാതെ, ലോകരക്ഷയ്ക്കായി മത്സ്യാവതാരം പൂണ്ട അവിടുന്ന് എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കേണമേ.

5 കഴുത്തിൽ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന രത്നത്തെ വിസ്മരിച്ച് ആരത്നം എവിടെയെന്ന് അന്വേഷിച്ച് നടക്കുന്നവനെപ്പോലെ, മുമ്പേതന്നെ തന്നിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന നിത്യാനന്ദസ്വരൂപനെ മറന്നിട്ടാണ് മനുഷ്യർ വമ്പിച്ച സുഖസൗകര്യങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ അലയുന്ന ഇവന്റെ മനസ്സ് ലൗകിക വിഷയങ്ങളിൽനിന്നും പിന്തിരിഞ്ഞ് അങ്ങയിൽ ഉറപ്പിക്കുമാറാകണമേ.

6 എന്നിൽ ഭഗവാനു് കൂറില്ലെന്ന് ലോകർ പറയാനി ടവരാത്തവിധം പരമഭക്തനായ ഇവനിൽ അങ്ങ യുടെ കൃപാരസം ഊറേണ്ട കാലമാണിത്.

7 ധ്യാനാവസരത്തിൽ ലലാടാന്തച്ഛിദ്രത്തിൽ (ആജ്ഞാചക്രത്തിൽ) ദൃഷ്ടിപതിച്ച് മാനസം അർപ്പിച്ച്, മനസ്സിനെ ചലിപ്പിക്കുന്ന പ്രാണനെ നിയന്ത്രിച്ച്, വിശപ്പ്, ദാഹം, തുടങ്ങിയ പ്രാണ വ്യാപാരങ്ങളെ തടഞ്ഞ് ഉദാസീനനാകുന്നതിന് അവിടുന്ന് എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കേണമേ.

8 മോക്ഷം നേടുന്നതിന് പ്രയോജനപ്പെടുത്താവുന്ന മനുഷ്യശരീരം ലഭിച്ചിട്ടും മനുഷ്യക്കഴുതകൾ ആ മഹാനുഗ്രഹത്തെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നില്ല. ഈശ്വരനെ ആശ്രയിക്കുന്ന ഈ ഞാൻ ചിത്സ്വരൂ പനാണെന്നുതന്നെ കരുതുന്നു.

9 രത്നകിരീടവും, ചന്ദനക്കുറിയും, കൗസ്തുഭ രത്നവും വനമാലയും ധരിച്ച് വിളങ്ങുന്ന ലോ കേശനെ സ്തുതിക്കാൻ അവിടുന്ന് അനുഗ്രഹി ക്കേണമേ.

10 ആമ്പൽപ്പൂവിൻെറ വെണ്മയെ അതിശയിക്കുന്ന അങ്ങയുടെ പുംപുഞ്ചിരിക്കുപരി, മറെറാന്നും ലഭിക്കാനില്ലെന്നു കരുതുന്ന എന്നെ അവിടുന്ന് രക്ഷിക്കണമേ.

11 കഴുത്തിൽ പററിപ്പിടിച്ചുകിടക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ ഭയമാകുന്ന മദയാനയെ നിഗ്രഹിക്കുന്ന സിംഹ മായി ബ്ഭവിച്ച് അവിടുന്ന് എൻെറ ദുഃഖത്തെ നശിപ്പിച്ച് എന്നെ വിഷ്ണുപദത്തിൽ എത്തിക്കു മാറാകണമേ.

നാന്മുഖൻെറ ഉല്പത്തിസ്ഥാനമായ ലോകതാമരയുടെ അന്തർഭാഗംപോലെ ശുദ്ധമായും, പൂർണ്ണമായും, ഏകമായും, പരമായും നിന്ന് ആനന്ദം പരത്തികൊണ്ട് ഹൃദയകമലംവരെ ദ്വൈതമായും, അതിനുമേൽ ഒന്നുചേർന്ന് അദ്വൈതമായും, വേദവാക്യാർത്ഥങ്ങളിൽപോലും ലഭ്യമല്ലാതെ സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപനായി എൻെറ ഹൃദയാഭരണമായി പ്രശോഭിക്കുന്ന ഭഗവാൻ മുരാരി എനിക്ക് നന്മ അരുളേണമേ.

ഓംകാരമാകുന്ന കണ്ണാടിയിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നതോടൊപ്പം പ്രണവോപാസകന്മാർക്ക് വിമലമായ സാഹിത്യത്തെ നല്കുന്നവനാണ് അങ്ങ് എന്ന് ഞാൻ ധരിക്കുന്നു. രോഗമില്ലായ്മമാത്രം ആഗ്രഹിക്കുന്ന എനിക്ക് വൃഷ്ണിവംശശ്രേഷ്ഠനായ അങ്ങ് ഇപ്പോഠം അതു നല്കേണമേ. എനിക്ക് അങ്ങ് അല്ലാതെ മററാശ്രയം ഒന്നുംഇല്ല.

ഭഗവാനേ, പരമശിവന്നുപോലും പ്രാപിക്കാൻ പ്രയാസമായ അവിടുത്തെ ചിത്സ്വരൂപഭാവത്തിൽ എന്നെ ചേർക്കേണമേ. ആദികാലത്തെ അദ്വൈതാനന്ദപരമരസം ഭവാനോടുകൂടി അനുഭവിച്ച് കഴിയുവാൻ (മോക്ഷം നേടുവാൻ) ഞാനിതാ അങ്ങയുടെ പാദത്തിൽ വീണു നമസ്കരിക്കുന്നു.

രാമഹൃദയം

പരമശിവൻ പാർവ്വതിയ്ക്ക് രാമായണകഥ ഉപദേശിക്കുന്നു.

1 ശിവൻ പാർവ്വതിയോട് പറയുന്നു. "പിന്നീട് രാമന്റെ അടുത്തുവന്ന ഹനുമാനോട് 'ജീവൻ, ജഡം, ചിത്ത് ഇവയുടെ തത്ത്വം നിനക്ക് ഞാൻ ഉപദേശിച്ചുതരാം' എന്ന് രാമൻ പറഞ്ഞു."

2 ആകാശഭേദം മൂന്നുവിധത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്നു. ഒന്ന് മഹാനഭസ്സ്, രണ്ട് ജലാശയത്തിൽ നിഴലിക്കുന്ന നഭസ്സ്, മൂന്ന് ജലാശയംകൊണ്ട് വേർതിരിക്കപ്പെടുന്ന ആകാശം.

3 ചിത്തും ഇതുപോലെ മൂന്നുവിധമുണ്ട്. ഒന്ന് സമഷ്ടിബുദ്ധിയോട് ചേരുന്ന മഹേശ്വരൻ. രണ്ട് വ്യഷ്ടിബുദ്ധിയിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന ചിത്ത്. മൂന്ന് സത്തായ പരമാത്മാവ്.

4 പരമാത്മാവിന്റെ നിഴൽ പ്രതിഫലിക്കുന്ന ബുദ്ധിയുടെ കർത്തൃത്വം നിർവ്വികാരനും ഭേദഹീനനും ആയ സാക്ഷിയിൽ അജ്ഞരായിട്ടുള്ളവർ ഭ്രമത്താൽ ആരോപിക്കുന്നു.

5 ചിദാഭാസൻ (ചിച്ഛായ) മിഥ്യാബുദ്ധിയാണ്, അവിദ്യാഭേദവും ആണ്. ബ്രഹ്മത്തിന് യാതൊരു ഭേദവും ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. ഉപാധി നിമിത്തമാണ് ഭേദം ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നത്.

6 അവിദ്യാബന്ധം നീങ്ങിയാൽ ചിദാഭാസനായ ജീവൻ അഖണ്ഡബ്രഹ്മത്തോട് ഐക്യം ഭവിക്കുന്നുവെന്ന് തത് +ത്വം +അസി മുതലായ മഹാവാക്യങ്ങളാൽ വെളിപ്പെടുന്നുണ്ട്.

7 വേദത്തിലുള്ള മഹാവാക്യങ്ങളുടെ ശ്രവണമനനാദിയാൽ ജീവപരൻമാരുടെ ഐക്യബോധം എപ്പോഴം ഉണ്ടാകുന്നുവോ അപ്പോഴം അവിദ്യാകാര്യമായ പ്രപഞ്ചവും അവിദ്യയും ഒന്നിച്ചു തന്നെ നശിക്കുന്നു. ഇതിൽ സംശയമില്ല.

8 ഈ തത്വമറിയുന്ന എന്റെ ഭക്തൻ സച്ചിദാനന്ദസ്വരൂപനായി സ്ഥിതിചെയ്യും. ഭക്തിഹീനൻമാരാകട്ടെ, മററു ശാസ്ത്രവാദങ്ങളാകുന്ന കുണ്ടുകളിൽ പതിക്കുന്നതിനാൽ അവർക്ക് ബോധം നഷ്ടപ്പെടുന്നു; നൂറു ജൻമം കൊണ്ടുപോലും മുക്തി സിദ്ധിക്കയുമില്ല.

9 "രാമഹൃദയം" എന്ന ഈ തത്വം ഞാൻ നിനക്കായി പറഞ്ഞു തന്നിരിക്കുന്നു. ഭക്തിയില്ലാത്തവനും, ദുർബുദ്ധിയായവനും, ഈ രഹസ്യം പറഞ്ഞു കൊടുക്കരുതു്. ഇന്ദ്രപദത്തേക്കാളും, ചക്രവർത്തിപദത്തേക്കാളും എല്ലാം ശ്രേഷ്ഠമാണ് ഈ ജ്ഞാനം.

ആത്മപഞ്ചകം

1 ഞാൻ ദേഹമല്ല, ഇന്ദ്രിയങ്ങളല്ല, മനസ്സല്ല, പ്രാണനല്ല, ബുദ്ധിയല്ല, അഹംകാരമല്ല. ഭാര്യ, പുത്രൻ ഭൂമി, ധനം തുടങ്ങിയവയും അല്ല. മനഃസാക്ഷി സ്വരൂപനും നിത്യനുമായ ശിവനാകുന്നു ഞാൻ.

2 പ്രകാശമില്ലാത്തപ്പോഠം വള്ളിയെ സർപ്പമെന്നു ധരിക്കുന്നതുപോലെയാണു് പരമാത്മാവിനെ ജീവനെന്നു് അജ്ഞാനംകൊണ്ടു് ധരിച്ചുപോകുന്നതു്. സിദ്ധവാക്കുകൊണ്ടു് പാമ്പെന്ന തോന്നൽ മാറി വള്ളിയെന്ന ബോധം ഉണ്ടാകുന്നതുപോലെ ഗുരൂപദേശംകൊണ്ടു് ജ്ഞാനം സിദ്ധിക്കുമ്പോഠം ഞാൻ ജീവനല്ല ശിവനാണെന്ന സത്യബോധം ഉണ്ടാകുന്നു.

3 സത്യ ജ്ഞാനാനന്ദ സ്വരൂപമായ പരമാത്മാവിൽ മിഥ്യയായ ജഗത്തിനെ കാണുന്നതു് ഭ്രമം മൂലമാണു്. ഉറക്കത്തിൽ കാണുന്ന സ്വപ്നം പോലെ ഇതു് അസത്യം ആണു്. നിത്യനും, ശുദ്ധനും, പൂർണ്ണനുമായ ശിവനാകുന്നു ഞാൻ എന്നതാണു് സത്യം.

4 **എന്നിൽ നിന്നു് വേറിട്ട ജഗത്തു് അല്പംപോലും ഇല്ല. ബാഹ്യപ്രപഞ്ചം അവിദ്യാകല്പിതമാണ്. കണ്ണാടിയിൽ കാണപ്പെടുന്ന ഛായപോലെ അദ്വയനായ പരമാത്മാവിൽ തോന്നുന്നതാണു് ഈ ജഗത്തു്. അതിനാൽ ഞാൻ നിത്യനായ ശിവനാണു്.**

5 ജനനം, വളർച്ച, നാശം എന്നിവയില്ലാത്തവനാണു് ഞാൻ. ദേഹധർമ്മങ്ങളെല്ലാം മായകൊണ്ടുണ്ടാകുന്നതാണു്. ചിത്സ്വരൂപനായ എനിക്കു് കർത്തൃത്വഭോക്തൃത്വാദികളില്ല. മഹദഹങ്കാരത്തിന്റെ കാരണമായ ഞാൻ ശിവശബ്ദംകൊണ്ടു് ലക്ഷ്യമാക്കപ്പെടുന്ന പരാൽപരനാണു്.

6 ജനിക്കാത്ത എനിക്കു് മരണമില്ല. ജനനവും ഇല്ല. ഞാൻ പ്രാണനല്ല, അതുകൊണ്ടു് എനിക്കു വിശപ്പും ദാഹവും ഇല്ല. ഞാൻ ചിത്തമല്ല, അതുകൊണ്ടു് ശോകവും മോഹവും ഇല്ല. ഞാൻ കർത്താവല്ല, പിന്നെങ്ങനെ എനിക്കു ബന്ധമുക്തികൾ ഉണ്ടാകും?

ശുഭം.

ശ്രീരാമഗീതാഭാഷ

(വിവർത്തനം)

ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ

ശ്രീരാമഗീതാഭാഷ, ഹസ്താമലകം, ഹരികീർത്തനം, രാമഹൃദയം, ആത്മപഞ്ചകം എന്നീ അഞ്ച് വേദാന്ത കൃതികളുടെ സമാഹാരമാണ് ഈ ഗ്രന്ഥം. അദ്വൈത സിദ്ധാന്ത പാരംഗതനും യോഗിവര്യനുമായിരുന്ന ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമികളുടെ നാലു വിവർത്തനങ്ങളും ഒരു സ്വതന്ത്രകൃതിയും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. അദ്വൈതശാസ്ത്രത്തിലെ അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുന്ന ഇതിലെ എല്ലാ കൃതികളും വേദാന്ത ശാസ്ത്രപഠനത്തിന് വളരെ ഉപകരിക്കുന്നവയാണ്. ശ്രീരാമൻ ലക്ഷ്മണനോട് ചെയ്യുന്ന ജ്ഞാനോപദേശത്തിൽ വേദാന്തശാസ്ത്രത്തിലെ പ്രധാന തത്വങ്ങളാണ് വിവരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ശാസ്ത്ര തത്വങ്ങൾ ശ്ലോകത്തിൽ തർജ്ജിമചെയ്യാനുള്ള സ്വാമികളുടെ അന്യാദൃശമായ പാടവത്തിന് ഈ കൃതി ഒരു നിദർശനമാണ്. ഇതിലെ കൃതികളുടെയെല്ലാം അർത്ഥവിവരണവും ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

വില 7–00

ശ്രീ വിദ്യാധിരാജാ പബ്ലിക്കേഷൻസ്
ഗീതാഞ്ജലി, പെരുമൺ, കൊല്ലം - 691601.